

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw H. Sahin</p> <p>Raadsleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw L.S. de Bruijn De heer D.R. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M. van 't Eind Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E. Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G.A. Kruger De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: De heer M. el Majjaoui Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer U.H. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer W. Smith De heer E. van der Veer De heer G.L.A. Veerman Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A.M. Zoghbi</p> <p>Afwezig: De heer M.J. van Enk De heer M.A.J. Ezinga</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, de heer A. van de Laar Wethouder, de heer W. van Damme Wethouder, de heer G. van Malsen Wethouder, de heer M. Wit</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedenavond dames en heren, beste leden van de raad. Ik vraag u vriendelijk plaats te nemen en ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 18 juni 2024. Graag heet ik welkom uiteraard de leden van de raad. de aanwezige fractieassistenten, onze wethouders, onze medewerkers, vertegenwoordigers van de media, aanwezigen op de publieke tribune en natuurlijk de kijkers online. En een speciaal welkom aan onze gasten van de raad. Dit is de tweede keer dat wij gasten van de raad hebben en graag richt ik me ook even tot u als gast van de raad. Wij, en dan spreek ik namens ook de gemeenteraad en het college, zijn blij dat u er bent en blij dat u interesse heeft getoond in het werk van de gemeenteraad en de lokale politiek. Aanwezig zijn vanavond als gast van de raad Marco Bellink, Jamie Robinson, Leo Olfers, Nettie Olfers, Ruud Kamphuis en Els Kamphuis. Ik hoop dat u het een hele interessante raadsvergadering gaat vinden en ik hoop vanaf deze plek ook dat andere inwoners van onze gemeente gebruik gaan maken van deze mogelijkheid om als gast van de raad aanwezig te zijn. En wellicht dat u denkt nadat u deze raadsvergadering heeft bijgewoond: nou misschien is het wel iets voor mij om lokaal politiek actief te worden. Ik denk dat u met de verschillende aanwezige partijen hier best in gesprek zou kunnen gaan daarover. Ik wil u ook aangeven, als u de vergadering te lang vindt duren en u wilt eerder vertrekken, om wat voor reden dan ook, voelt u zich vrij om dat ook te doen. Want raadsvergaderingen kunnen

nogal lang duren. Dat is iets wat ik ook, dus dan voelen we ons echt niet...Dus voelt u zich vrij om dan te kunnen gaan. Maar uiteraard bent u van harte welkom om de hele raadsvergadering aanwezig te zijn. Ook vanavond nodig ik u, onze leden van de raad, om het debat op respectvolle wijze te voeren en met interesse te luisteren naar elkaars standpunten en argumenten. En ik denk dat het ook goed is en interessant is voor de kijkers, maar ook voor onze gasten van de raad, dat u ook motiveert waarom u voor een voorstel wel of niet voor bent of tegen bent. Want de achtergronden van u, die argumenten, dat maakt juist ook de politiek interessant. Dan ga ik naar de bericht van verhindering. Bericht van verhindering hebben wij ontvangen van de heer Van Enk en van de heer Ezinga. En voor de rest is iedereen aanwezig. Dat klopt? Dan gaan we over tot trekking van het stemmingsnummer. Het is nummer 26. De heer Van der Veer. Als we tot een hoofdelijke stemming gaan, dan gaan wij bij u beginnen. Dan stel ik aan u voor om te benoemen als voorzitter van het bureau van stemopneming de heer Braam en als leden van de bureau van stemopneming de heer Van der Veer en mevrouw Van Maarseveen. Akkoord?

2. Spreekrecht inwoners

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 2. Het spreekrecht van inwoners. Daar hebben drie sprekers zich aangemeld om te gaan spreken over het bestemmingsplan Pasgeld-Oost. En ik wil als eerste mevrouw Koole vragen om naar voren te komen. Is mevrouw Koole aanwezig? U heeft vijf minuten de tijd om in te spreken, mevrouw Koole. Ik geef u graag het woord.

Inspreker: Dank u wel, voorzitter. Geachte raad, over ongeveer anderhalf jaar zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. De vorige staan onuitwisbaar in mijn geheugen gegrift. Wethouder Van Malsen beloofde toen per brief aan de bewoners van Pasgeld dat een stem op hem betekende dat er in Pasgeld niet zou worden gebouwd. Zwart of wit betekent eigenlijk een bindende afspraak. Zoals we weten, heeft de wethouder zich niet aan deze afspraak gehouden. U kunt uw reputatie wellicht iets herstellen door met ons te kijken wat er nog mogelijk is in Pasgeld en dat vervolgens ook daadwerkelijk uit te voeren. Dat betekent niet bouwen, in elk geval in Oost. En als het dan toch per se moet, bouwen op basis van een realistisch plan. Ook voor Pasgeld-Oost hebben wij weer zienswijzen ingediend. Helaas zijn deze allen ongegrond verklaard. Maar erger is het dat we uit uw raadstukken moesten vernemen dat er intussen een nota van beantwoording is verschenen. Die nota hadden wij zelf moeten ontvangen en anders hadden we op zijn minst gewezen moeten worden op de beschikbaarheid daarvan. Zoveel omgevingsmanagers en gesprekken over gelijkwaardige communicatie en participatie verder was dus wederom een klap in ons gezicht. De gemeente is gehouden om een antwoord aan de indieners te sturen. Voor wat betreft de in het gebied aanwezige en bij herhaling genoemde natuurwaarde het volgende: een knap iemand die mij kan uitleggen dat als je eerst alles dood maakt door te verstenen, het gebied vervolgens groener en meer natuurinclusief en klimaatadaptief wordt. Nu even kort over de regenwatersloot. Ik hoor verdiepen, verbreden, verlengen, maar soms moet je iets unieks laten zoals het is. In dit geval is een verandering geen verbetering, maar het kapotmaken van één van de weinige unieke regenwatersloten in Zuid-Holland die er nog zijn met een eigen ecologische omgeving. Er zijn talloze waterplanten, kikkers en libellen. Vanwege het super schone water is er bovendien sprake van voldoende spanning op het wateroppervlak, zodat ook de zeldzame schaatsenrijder hier nu nog een thuis kan vinden. De burgemeester en een aantal raadsleden hebben de sloot met ons bewonderd en weten dat je die zou moeten laten zoals hij is. Het Kessler Park en het havengebied hebben al de noodklok geluid over onveilige verkeerssituaties. Ook in Pasgeld maken we dat al sinds 2019 duidelijk. Maar er wordt niet geluisterd. In Rijswijk komen de inwoners niet op plek/plaats één, twee en drie. Op één staan de projectontwikkelaars, op twee de woningbouwcorporaties en op drie de grote bedrijven. Pas daarna

komen de huidige inwoners misschien nog een keertje in beeld. Er bestaat nog steeds een plof- en geurcirkel rond TNO en het BPRC. Willen Synchron, de gemeente en mogelijke nieuwe bewoners riskeren dat er daardoor niet gebouwd kan worden? Mede omdat ook nog niet echt duidelijk is of WarmtelinQ daadwerkelijk op TNO komt liggen en er in Oost een standgaspijpleiding ligt waar 80 bar doorheen gaat? Deze feiten heeft een aantal van u ook samen met ons vastgesteld tijdens de onlangs door ons georganiseerde studiedag. Iedereen was het erover eens dat er ter hoogte van de gasleiding niet gebouwd kon worden en dat er in Oost groene corridors vastgelegd zouden moeten worden. Dan is het nog zo dat misdaad en jongeren die de dieren van de kinderboerderij komen pesten helaas geen uitzondering zijn. Ik kreeg bovendien de melding dat op 't Haantje intussen dealers actief zijn. Veranderingen zijn niet erg, mits er zorgvuldig en logisch mee wordt omgegaan. Dat ontbreekt hier volledig. Pasgelders zijn dus niet de enige die zich zorgen maken. Het wordt tijd dat iedereen pas op de plaats maakt en eens goed gaat nadenken. We zijn niet altijd maar en absoluut tegen bouw, wel tegen onomkeerbare problemen die elk welkenkend mens kan verzinnen. Ik doe dus een beroep op uw gezonde verstand. Neem het bestemmingsplan Pasgeld-Oost vanavond niet aan en agendeer het een andere keer vroeg op de avond, zodat het niet haastje-repje, en intussen ook wegje wordt, maar in uw raad een degelijk en verhelderend debat kan plaatsvinden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koole. Ik wilde net zeggen dat u nog één minuut heeft, maar u bent binnen die vijf minuten gebleven. Dank u wel. Dan nodig ik de heer Van Poelgeest uit om te spreken over hetzelfde onderwerp, bestemmingsplan Pasgeld-Oost. Mijnheer Van Poelgeest, ook u heeft vijf minuten spreektijd.

Inspreker: Ja, de tijd gaat nu in, zie ik aan het knopje. Goedenavond, ik ben Geert van Poelgeest, ik ben bestuurder van de natuurvereniging Natuurlijk Westland. En ons werkgebied dat strekt zich uit van Westland, de gemeente Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Leidschendam-Ypenburg, Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Dus een groot gebied. Wij hebben onze doelen, we staan voor een natuurlijke leefomgeving. Onze doelen zijn natuurstudie, vandaar dat ik zometeen de ransuil aankaat, natuureducatie, oftewel onze passie voor de natuur en natuurbescherming. Daar zijn we vanavond onder andere mee bezig. Want bij u staat het vaststellen van bestemmingsplan Pasgeld-Oost op de agenda. En ik mag u feliciteren. Wist u dat? Niet met het bestemmingsplan. Nee, met een ransuil. Denkt u: een ransuil? Ja. De situatie van Nederland, van de ransuil, is dramatisch. Dramatisch. Tien, twintig jaar geleden kwamen er honderd procent voor over Nederland en nu nog vijftwintig procent. En in Pasgeld-Oost is een broedplek. Heel bijzonder. Er wordt ook gezegd: de huidige staat van de ransuil in Nederland is een slechte staat. Heel slecht. Nu heeft u plannen om daar huizen te bouwen. Zijn we niet blij mee. Want wij en u hebben de plicht om de natuur te beschermen. Daar zullen we u ook aan houden. En een ransuil, moet u zich realiseren, die broedt ergens en die verplaatst zich heel slecht naar een andere plek voor te broeden. Vliegen natuurlijk wel, is geen probleem, maar het broeden, dat is heel moeilijk. En de plek waar het om gaat, dat zijn tweehonderdvijftwintig woningen. Dat is ongeveer de plek waar het om gaat. En wij willen dat deze plek ongeschonden in stand blijft tot we zekerheid hebben dat de nieuwe plek in gebruik is genomen. Want er zijn plannen om een andere plek te maken. Prima, maar we willen wel die zekerheid. Dus wacht even met het bouwen van tweehonderdvijftwintig huizen op deze plek. Dank u wel voor uw aandacht. Misschien zijn er nog vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Poelgeest. In de raadsvergadering kunnen de raadsleden geen vragen aan u stellen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Doeswijk.

Inspreker: Goedenavond, raad. Ik kom inspreken, wederom, over de verkeerssituatie die we hebben op de Lange Kleiweg. Dat wordt iedere week erger. Ik heb een vraag aan de raad: weet iemand van

jullie hoeveel verkeersbewegingen de gemeente zelf verwacht op de Lange Kleiweg iedere dag? Als u hier een besluit over neemt over de bouwplannen voor Pasgeld-Oost en -West, moet u dat weten, lijkt mij. Het is nu levensgevaarlijk op de Kleiweg. En ook op de Laan van Het Haantje, op de kruisingen bij de Lidl, de Parelmoervlinderlaan, de Parelgraslaan. Daar gaan een keer doden vallen. Dat is, of u zet er stoplichten neer, rotondes. Het kost even een paar miljoen, maar ja, de verliezen op RijswijkBuiten lopen toch al op. De Lange Kleiweg, meldt de gemeente keurig: ja, we hebben maar één melding ontvangen. Dat klopt. De politie doet alleen melding als er veel, ongewoon veel ongevallen gebeuren op een punt. Dat heeft de politie gedaan naar de gemeente. Het is volkomen genegeerd. Ik sprak van de week een buurtbewoner. Die had een vraag gesteld aan de gemeente. Die kreeg te horen veertigduizend verkeersbewegingen. Gaat u even rustig fietsen over de Kleiweg in de avondspits. Ik raad het u aan en steek vooral een keer of vijf over. Ik hoop dat u niet aangereden wordt. Google Maps adviseert auto's op de A4 die vanuit Amsterdam, Den Haag komen richting Rotterdam om over de Kleiweg te rijden. Soms staat de Polakweg helemaal vol. Dat wordt erger. Met vijftigduizend woningen op de Binckhorst, achthonderd op de Handelskade, vijftigduizend bij het haventje. Origineel eenentwintigduizend, misschien wordt het er dertienhonderd, bij het Kessler Park. Het bouwt maar door en het bouwt maar door. En we bouwen voor de rijken. Sinds de privatisering van de woningmarkt, het afkomen van zeventien miljard van de woningcorporaties, is er geen geld voor de Rijswijker om een betaalbare woning in de Rijswijk zelf te kunnen krijgen. We bouwen alleen voor de rijken. Zeven ton voor een woning kun je betalen als je honderdzestigduizend per jaar verdient. Of je moet een rijke papa hebben. Al die bewoners zullen met twee auto's moeten rijden, anders is het niet te doen. U bouwt in Pasgeld-West, wilt u duizend woningen bouwen als het door kan gaan. Dat wordt de getto. En kinderen van die bewoners zullen geen woning kunnen vinden in Rijswijk, want die heeft alleen voor de rijken gebouwd. Of papa's met geld. Voor die kinderen. Kom tot inkeer. De verliezen op RijswijkBuiten lopen gigantisch in de papieren. We lopen naar het einde toe. En straks heeft u, als de verliezen eindelijk boven water komen en niet in de volgende deelproject worden weggemoffeld, heeft Rijswijk geen geld meer, een artikel 12-status en heeft de bewoners één mooie keuze: sluiten we ons aan bij Den Haag of fuseren we met Delft? Bent u wel in één klap, als u met Den Haag fuseert, één van de twee grootste steden in Zuid-Holland. Gefeliciteerd. Kom tot inkeer, voordat u een besluit neemt. Denk na, zorg dat u op de hoogte bent van de feiten. Zorg dat er een nieuw verkeerscirculatieplan komt, want dat uit 2011, mer, met alle wijzigingen die er plaatsgevonden hebben. Kom tot inkeer en anders bent u straks allemaal verantwoordelijk voor de doden die gaan vallen. Er zijn al fietsers genoeg van hun fiets afgereden door SUV's die even snel de binnendoor route nemen.

De voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

Inspreker: Ik ben klaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Doeswijk, ook voor het inspreken over Pasgeld-Oost. Dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 2, spreekrecht burgers.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter Dan gaan we door naar agendapunt 3, vaststelling van de agenda. Bij de vaststelling van de agenda is er een motie vreemd aangekondigd of ingediend door de ChristenUnie. Mijn voorstel zou zijn om dat als laatste agendapunt, als bespreekpunt te behandelen. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Kan ik een voorstel doen dat we dat samen met het raadsvoorstel Campus at the Park kunnen doen?

De voorzitter: Nee, echt een ander onderwerp. Ik vind dat, dat niet bij elkaar gevoegd kan worden. Is mijn voorstel als voorzitter van de raad om dat als laatste bespreekstuk te doen.

Mevrouw Harmsen: Het zou kunnen zijn dat ik hem om die reden dan intrek, omdat mijn stemming afhangt van die motie.

De voorzitter: Ja, maar dat is uw afweging. Daar stemt u mee in als laatste punt? De motie vreemd van de ChristenUnie als laatste bespreekstuk? Prima. Dan zijn er ook twee stemverklaringen gaan er straks plaatsvinden, bij het wijzigen van de speelautomatenverordening van GroenLinks en van de ChristenUnie. En ik zie een aantal handen. Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Ik zou graag bij agendapunt 5 ook een stemverklaring geven.

De voorzitter: Prima, dat kan. Mevrouw Van Maarseveen.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde een ordevoorstel doen en vragen of de behandeling van het bespreekstuk Pasgeld-Oost iets naar voren geschoven kan worden, omdat we drie sprekers hebben, als dat mogelijk is.

De voorzitter: Ik kijk naar uw raad. Misschien is dat ook wel goed, omdat er ook inderdaad drie sprekers zijn over dit onderwerp. Is het akkoord? Prima. Ik zie allemaal instemmende blikken. Dus dan gaan...U stelt voor om het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Pasgeld-Oost naar voren te halen en dat als eerste te behandelen. En daarna het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Campus at the Park. Ja? Dan is dat agenda op die manier vastgesteld.

4. Vragen van de raad

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, vragen van de raad. Er zijn vragen gesteld door de fractie van Rijswijks Belang. Met je burens het EK kijken op een scherm. Even kijken, mag ik de heer Weterings het woord geven?

De heer Weterings: Voorzitter, dat mag u zeker. Ja inderdaad, voetbal kijken, het EK kijken met je burens, kan dat nog wel? Op een van de communicatie kanalen van de gemeente Rijswijk ontstond er een flyer, een foto met daarin de tekst: ben je van plan om het EK samen met je burens te kijken via een scherm in de openbare ruimte, dan heb je een tv licentie nodig. Geen vraagteken of geen andere verdere uitleg daarbij. En ook op hetzelfde plaatje is de Nicolastraat in RijswijkBuiten genomen. Het is een vrij kleine openbare ruimte met ook vrij kleine tuinen. En de mensen die daar durven de tv niet meer buiten te zetten. Dus we hadden eigenlijk de volgende vraag, en ik zou hem eigenlijk beperken tot twee vragen, want eigenlijk hebben we al behoorlijk veel kunnen teruglezen bij Omroep West en bij het AD. Dus de inleiding, de week voor het EK plaatste de gemeente op de social media kanalen het bericht dat voor het samen kijken naar een voetbalwedstrijd op een scherm officieel melding gemaakt moet worden en dat er een licentie aangevraagd moet worden. Daarbij werd expliciet gemeld dat het niet alleen voor de horecagelegenheden geldt, maar ook als je het samen met je burens wilt doen in de openbare ruimte. Deze berichtgeving gaf wat onrust in de samenleving en eigenlijk, zoals ik al zei, de beperking tot twee vragen: is het college het met ons eens dat enkel het benoemen van een scherm voor veel onduidelijkheid zorgt? Ja, wat is een scherm? Is dat een televisiescherm? Is dat een iPad? Is dat een telefoonscherm? Wat valt er onder een scherm? En eigenlijk de vraag: bent u van plan dit het komende EK te gaan handhaven met onze handhavers?

Dus eigenlijk tot die twee vragen wil ik me beperken, want de rest is allemaal bekendgemaakt. Dank u wel.

Mevrouw Sahin: Ik stel voor, dit valt binnen mijn portefeuille, dat ik deze vragen beantwoord en dat ik dat vanaf deze plek doe. Allereerst wil ik toelichten wat de grondslag van deze informatie is. De informatie komt voort uit het feit dat we als gemeente door de politie eind mei zijn geïnformeerd over de beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen EK voetbal 2024. Daarin worden we verzocht om als gemeente, politie, veiligheidsregio's, openbaar ministerie samen op te trekken en het doel is goed voorbereid te zijn op een ordelijk en veilig verloop van het EK voetbal 2024. Dus daaruit komt de informatie over de scherm. En dan het antwoord op uw eerste vraag. De licentieregels zijn van toepassing op de schermen die doorgaans in uitgaansgebieden en bij evenementen worden gebruikt. Die specificatie die staat ook op de website van Videma of Koninklijk Horeca Nederland. De licentieregels zijn niet van toepassing op televisies, laptops, tablets of mobiele telefoons. En uw andere vraag die u heeft is over de toezicht. Volgens mij is dat de vraag die u heeft gesteld. Die valt toch ook onder de Videma. Dus zij zorgen voor toezicht. Wij hebben niet extra capaciteit nu beschikbaar om daar toezicht op te voeren. Dus dat is, denk ik, in het kort het antwoord op uw vraag. En Videma heeft aangegeven meer controleurs in te zetten. En dit heeft, en dat wil ik wel toelichten, met een verzoek van de KNVB om het auteursrecht strenger na te leveren. Dus daardoor komt het voort.

De heer Weterings: Voorzitter, een verkorte verhelderende vraag aan de portefeuillehouder.

De voorzitter: Ja, dat mag. Stelt u uw aanvullende vraag.

De heer Weterings: Vond u het plaatje handig, dat bij de oproep was gedaan, van RijswijkBuiten en dan de tekst van met je burensamen tv kijken in een openbare ruimte. Vond u het plaatje handig? Kan u zich voorstellen dat mensen dat heel anders lezen dan dat misschien de intentie is geweest?

Mevrouw Sahin: Ik kan me dat voorstellen, maar ik vind het ook vanuit ons juist heel goed dat we ook op tijd en onze inwoners goed informeren. Dus ik snap wel dat mensen denken: goh, het is hartstikke leuk en samen kijken naar voetbal. Dat begrijp ik. En ik geniet ook van samen voetbal kijken. Maar het gaat om juist ook om onze inwoners goed te informeren dat ze niet een boete gaan lopen. Dus dat is vanuit dat perspectief vind ik het heel zorgvuldig juist.

De heer Weterings: Dank u wel. Nog een hele kleine korte vraag. Enkele dagen voor het EK heeft u dit naar buiten geknald. Terwijl een licentie aanvragen moet vijftien dagen voor aanvang. Dus u zegt u wilt op tijd informeren. Dat heeft u dus niet gedaan.

Mevrouw Sahin: We hebben wel degelijk op tijd geïnformeerd. Eind mei zijn wij pas geïnformeerd. We hebben het besproken in het veiligheidsoverleg. En we hebben daarin heel adequaat gehandeld. Dus ik herken dat beeld niet. Ik herken wel dat u zegt: het kan soms onduidelijkheid zijn van goh waarom...Het is alleen uit oogpunt van zorgvuldigheid. Ik vind het ook goed om met elkaar te communiceren. Het EK is natuurlijk een fantastisch sportevenement, maar het brengt ook risico's mee. De politie moet ook goed voorbereid zijn op mogelijke incidenten. Dat is de wijze waarop wij worden geïnformeerd. Daarbij wil ik het laten.

De heer Weterings: Dank u wel. Ook iedereen een fijn EK gewenst dan ook. Gezelligheid en saamhorigheid.

5. Raadsvoorstel Opkoopbescherming - Verordening tot wijziging van de Huisvestingsverordening (RV 24-026)

De voorzitter: We gaan door naar vaststelling van de agenda. De stemverklaring als eerste bij akkoordstuk 5. Daar wilde mevrouw Kames van Rijswijks Belang een stemverklaring afleggen. Mevrouw Kames, u het woord.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik vraag me eigenlijk af of het inmiddels niet is achterhaald. Het is namelijk zo dat investeerders het al niet meer aantrekkelijk is om te kopen in verband met de hoge overdrachtsbelasting en de box 3. Alleen hoop ik als er straks een evaluatie komt, dat het niet zo zou zijn dat de inwoners van Rijswijk dat het daar veel moeilijker voor geworden is om aan een woning te komen, omdat de hele particuliere verhuur dan eventueel is weggevallen. Dus ik hoop dat als er straks een evaluatie is, dat daar bekeken wordt hoe het gaat. Ik zal wel voor stemmen.

De voorzitter: Oké, dat wilde ik precies aan u vragen, want een stemverklaring is echt toelichten waarom u voor of tegen bent en een korte motivatie. U stemt voor dan, met deze motivatie. Prima. Andere raadsleden bij agendapunt, akkoordstuk 5, een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan is hij daarmee vastgesteld.

6. Raadsvoorstel wijziging gemeenschappelijke regeling Industrieschap De Plaspoelpolder (GR IPP) (24-027)

De voorzitter: Dan akkoordstuk 6, daar wenst, wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Ik wil wel van de gelegenheid gebruik maken, op uw tafel ligt een mooie investeringsagenda van het IPP. Dat is u toegezegd door wethouder Van Damme tijdens de Forumvergadering, was ik als mededeling vergeten te vermelden, dus daarom ligt het op uw tafel. Zodat u daar kennis van kunt nemen. Daar is iedereen het mee eens? Dan is dat raadsvoorstel vastgesteld.

7. Raadsvoorstel wijziging van de Verordening Speelautomatenhallen Rijswijk 2020 (RV 24-030)

De voorzitter: Dan gaan we door naar akkoordstuk 7, het raadsvoorstel wijziging van de Verordening Speelautomatenhallen Rijswijk 2020. Dan geef ik mevrouw Harmsen als eerste het woord. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag in de notulen een aantekening vragen dat ik tegen dit voorstel stem. Volgens het artikel 22 van het reglement van orde lid 2 heb ik te horen gekregen. Hier komt mijn stemverklaring. Voorzitter, hierbij wil ik namens de ChristenUnie een stemverklaring geven waarom ik tegen het voorstel ben voor deze verlenging van deze gokhalvergunning. We hebben twee redenen. In de eerste plaats heeft Rijswijk helemaal geen gokhal nodig. We hebben al meer dan genoeg inwoners met armoede en schulden. Gokschulden kunnen we missen als kiespijn als we echte armoede willen bestrijden in al zijn facetten. Ten tweede: we hebben steeds meer zicht op wat gokken doet met jongeren tussen de achttien en vierentwintig jaar. Nathalie Smit, directeur landelijk Loket Kansspel, zegt vandaag in de krant dat één derde van onze jongeren regelmatig online gokt. Hun brein is nog niet uitgegroeid en daarom nemen ze deze beslissingen. En volgens Tony van Rooij, hoofdonderzoeker gokken van het Trimbos-instituut, is het grootste gevaar dat commercieel gokken, dus legaal gokken, steeds normaler begint te worden in onze samenleving. Het vergroot de kans op grote persoonlijke en sociale problemen, waaronder gokverslaving.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen, wilt u afronden? Het is een hele korte toelichting op uw stemgedrag.

Mevrouw Harmsen: Het is mijn laatste zin. Daarom wil de ChristenUnie commercieel gokken in Rijswijk niet door laten gaan, maar tegen deze verlenging van deze gokhal stemmen. Helemaal nu er voor zoveel jongeren woningen op loopafstand komen tegenover deze ene gokhal die vierentwintig uur per dag open is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik het woord aan mevrouw Oude Alink van GroenLinks voor het afleggen van een stemverklaring. Wilt u het echt kort houden.

Mevrouw Oude Alink: Ik ga mijn best doen. Dank u wel, voorzitter. Ondanks dat het stuk is aangepast zijn we nog niet overtuigd. GroenLinks vindt dat we hier niet zijn om de belangen van één ondernemer te behartigen. Kijk, we begrijpen dat het om een schaarse vergunning gaat. En we geloven ook best dat de ondernemer op de juiste plek zit. Maar tussentijds de looptijd van een vergunning veranderen is niet zonder risico. Daarnaast gaat er de komende tijd in het gebied best wel veel veranderen. Dus het lijkt ons verstandig om de controle niet voortijdig uit handen te geven. En daarom zullen we tegen stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Zijn er nog andere raadsleden die een stemverklaring willen afleggen? Dat is niet het geval. Dan is hiermee het raadsvoorstel wijziging van de verordening Speelautomaathallen Rijswijk vastgesteld.

8. Vaststelling verslag raadsvergadering 23 mei 2024

De voorzitter: Dan gaan we door naar de bespreekstukken. Als eerste vaststelling van het verslag van 23 mei 2024. Heeft iemand een op- of aanmerking op het verslag? Dat is niet het geval. Daarmee is het verslag vastgesteld.

9. Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Pasgeld-Oost (RV 24-028)

9.a Motie - Betrek toekomstige bewoners in vroeg stadium bij groenonderhoud (PvdA GL D66) (Ingetrokken)

9.b Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Pasgeld-Oost (RV 24-028)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Pasgeld-Oost en daarbij geef ik als eerste het woord aan de heer Van der Veer van de Partij van de Arbeid. Er is inderdaad ook een motie ingediend met als titel: betreft toekomstig bewoners in vroeg stadium bij groenonderhoud PvdA, GroenLinks en D66. Mijnheer Van der Veer, aan u het woord.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vanavond nemen we een belangrijke stap, het vaststellen van het bestemmingsplan Pasgeld-Oost. Een voormalig kassengebied wordt ontwikkeld tot een uniek woongebied waar maximaal honderdtien woningen worden gerealiseerd. Passend in de natuurlijke omgeving met water en natuurlijke parkzones ten behoeve van de flora, fauna en biodiversiteit. Voorzitter, voorafgaande aan dit raadsvoorstel zijn er door ons als raad al vele stappen en besluiten genomen om tot het voorliggende raadsvoorstel te komen. Zo is er een uitgebreid participatietraject geweest met belangrijke uitgangspunten. Geen wateroverlast, bij het

opstellen van de bouwplannen prioriteiten worden gegeven aan gebiedseigen ecologie, waterhuishouding en groen. Er wordt rekening gehouden met wat de toekomstige bewoners belangrijk vinden op het gebied van groen, water, mobiliteit, cultuurhistorie, economie en duurzaamheid. Voor de fractie van de PvdA Rijswijk zijn dit belangrijke argumenten om tot een besluit te komen. Maar ook de aanbevelingen uit het TAUW rapport, voorzitter. De PvdA-fractie, wil dat alle aanbevelingen in het rapport TAUW, zoals eerder besloten door de raad, worden opgevolgd. En als raad moeten wij dit kunnen monitoren. Graag een duidelijke toezegging van de wethouder hierop. Er blijven zorgen, ook vanavond weer. Dat hebben we kunnen horen en zien met de sprekers. Sprekers die het beste willen voor Rijswijk en haar inwoners en toekomstige inwoners. Van hieruit wil ik dan ook deze betrokken bewoners hartelijk bedanken voor hun inbreng in het verleden en hopelijk blijven ze ook betrokken bij de tot ontwikkeling en totstandkoming van deze toekomstige wijk. Voorzitter, deze bewoners maken zich zorgen over onder andere het geluid. Waarom niet vasthouden aan de voorkeursgrenswaarde van 48 decibel, maar een hogere waarde van 53 decibel of zelfs hoger toestaan? Zorgen over de verkeersveiligheid, ook zo'n aandachtspunt. En ja, dat wordt allemaal nog onderzocht en uitgewerkt. En dat valt niet direct onder dit bestemmingsplan. Maar toch, zorgen hierover leven wel bij onze bewoners en binnen onze eigen raad. De bereikbaarheid. Is en blijft dit gebied bereikbaar? Zijn er straks voldoende alternatieven om niet de auto, maar de fiets, bus of trein te pakken? We moeten ons blijven hardmaken in de regio voor goede bus- en treinverbindingen. Alleen zo blijft het een veilige, bereikbare wijk voor in de toekomst. Voorzitter, dan het openbaar groen. Ook dit heeft veel aandacht gehad in het voortraject en hopelijk krijgt dat het ook dubbel en dwars in het vervolotraject bij de uitvoering van Pasgeld-Oost. Wat zou het toch mooi zijn hierbij de toekomstige bewoners in een vroeg stadium te kunnen betrekken bij de uitvoering en het onderhoud van het openbaar groen. Participatie van en door toekomstige bewoners in hun eigen toekomstige woonomgeving. Mooier kunnen we het niet maken. We zien dat het al gebeurt in andere steden en het geeft positieve effecten bij totstandkoming van de wijk en de woonomgeving. Voorzitter, om dit kracht bij te zetten dienen de fracties van PVDA Rijswijk, GroenLinks Rijswijk en D66 Rijswijk een motie in. De motie betrek toekomstige bewoners in een vroeg stadium bij groenonderhoud. Ik zal hierbij het dictum van de motie herhalen. De gemeenteraad van Rijswijk in vergadering bijeen 18 juni 2024, gehoord de beraadslagingen over raadsvoorstel bestemmingsplan Pasgeld-Oost, verzoekt het college de intentie uit te spreken om als gemeente in een vroeg stadium de toekomstige bewoners te informeren en te betrekken bij het onderhoud van het openbaar groen in een toekomstige unieke woonomgeving en gaat over tot de orde van de dag. Getekend Partij van de Arbeid, GroenLinks Rijswijk en D66. Voorzitter, ik wacht de reactie en de beantwoording van het college af in de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Pasgeld-Oost blijft evenals Pasgeld-West een lastig vraagstuk voor onze fractie. Natuurlijk hebben we liever dat er in Pasgeld-Oost niet gebouwd wordt. Daarom heeft GroenLinks Rijswijk destijds samen met de PvdA tegen het raadsvoorstel hoofdplanstructuur Pasgeld gestemd. Maar wij erkennen ook de realiteit van een democratisch, met overgrote meerderheid, aangenomen raadsvoorstel. Bovendien is er in Rijswijk, net als in Nederland, een grote behoefte aan huizen. Ons dilemma is verder dat het stoppen van dit project leidt tot een enorm hoge schadepost, of planschade, voor de gemeente. De projectontwikkelaar is op basis van het raadsvoorstel in 2021 aan het werk gegaan. Er ligt nu een plan voor honderdtien lichtgewicht houten woningen in Pasgeld-Oost. Voor ons is het best haalbare resultaat een goede groenstructuur. Door de wijze dat dieren en planten makkelijker tussen de gebieden, zoals het Elsenburgerbos, in deze wijk kunnen migreren. Waarbij rekening wordt gehouden met het aantal soorten groen,

inheemse bomen en plantensoorten die passen bij het gebied. En vogels en andere dieren moeten voldoende voedsel- en schuilmogelijkheden krijgen. In dat opzicht zouden wij graag uw bevestiging krijgen dat er al geld gereserveerd is voor de faunapassage onder de Lange Kleiweg in het budget voor de parkloper. En de ransuil is één van de soorten die tijdens het proces beschermd moet worden. Kan er een soort van garantieplek voor de ransuil zeker gesteld worden? Het laatste gedeelte van de parkloper loopt over grond die niet in eigendom is. U bent in gesprek met de eigenaren over de inrichting van de parkloper. Wat als er geen overeenstemming komt met de eigenaren? Wat is dan het plan B? En als ik het plan goed heb gelezen, wordt er niet gebouwd in het slagenlandschap. Kunt u dat bevestigen? En in het plantgebied komt ongeveer vijfduizend vierkante meter onverhard aan openbare tuinen. Dit heeft een positieve impact op de ecologie en infiltratie. We tekenen dan ook mee met de motie van de PvdA, waarin de toekomstige bewoners van de wijk worden betrokken bij de inrichting. En wellicht worden toekomstig bewoners dan ook geïnspireerd om hun eigen tuinen onverhard te laten. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk bekijkt het bestemmingsplan op een praktische manier. Al bijna dertig jaar is er een bouwbestemming voor het voormalige kassengebied in Pasgeld-Oost. Het oorspronkelijke plan was om tweehonderd woningen te bouwen. Mede dankzij D66 is dit aantal gehalveerd en is er een belangrijk biodiversiteitsprogramma toegevoegd. Dit wordt het eerste project in Rijswijk met houtbouw. Hierdoor past het heel erg goed in de omgeving, werkt samen met de natuur en zet Rijswijk weer op de kaart als duurzaam. De omgeving zelf zal flink veranderen, ook door de bouw in Pasgeld-West en Parkrijk. Bewoners, Natuurlijk Delfland en de werkgroep Pasgeld maken zich hier zorgen over. We hebben naar deze zorgen geluisterd, maar toch tot een andere keuze gemaakt. Het omvormen van Pasgeld tot een park of natuurgebied kost maatschappelijk ontzettend veel, door eerdere afspraken en eigendomsrechten. De kosten en baten zijn door ons zorgvuldig afgewogen. Het plan is economisch verantwoord binnen de randvoorwaarden voor groen, water en biodiversiteit. Dankzij D66 Rijswijk en GroenLinks is er 1,4 miljoen euro vrijgemaakt voor de ecologische structuur in Pasgeld. Het college overlegt goed met TNO en Synchron over de verdere uitvoering hiervan en de invulling van de parkloper. Het totale plan omvat ook een ecologische doorgang onder de Lange Kleiweg. En in deze zin wil ik me wel aansluiten bij de vragen die GroenLinks zojuist hierover heeft gesteld. Maar met gezamenlijke inzet van de raad kan de ecologie in dit gebied verder verbeterd worden. Ik heb nog enkele vragen aan het college. U heeft in het Forum toegezegd de icoonsoorten te monitoren met terugwerkende kracht op basis van beschikbare data. Wanneer kunt u hierover rapporteren? Er zijn veel zorgen over de mobiliteit en de verkeersveiligheid. Klopt het dat de uiteindelijke inrichting van de Lange Kleiweg nog aan de raad zal worden voorgelegd? En welke maatregelen neemt u tijdens de bouw om de zorgen over verkeersveiligheid en de gevolgen voor plant- en diersoorten weg te nemen? D66 Rijswijk steunt het bestemmingsplan en is blij met de inzet voor houtbouw, natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen. Uiteraard zullen we tijdens de uitvoering kritisch toezien op het realiseren van de bos- en parkloper, de juiste inpassing van de Lange Kleiweg en de monitoring van icoonsoorten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik graag het woord aan de heer Cupedo van Beter voor Rijswijk.

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de sprekers. Wij zijn van mening dat het groenonderhoud voor de hele gemeente Rijswijk van toepassing is. En niet alleen voor bepaalde wijken in Rijswijk. Wij vinden de motie dus ook overbodig. Wat betreft het raadsvoorstel, veel zaken zijn al besproken in het afgelopen Forum. We gaan het dus niet herhalen. En wat betreft de brief van

de heer Ben Mulder namens het Natuurlijk Delfland, kan de wethouder aangeven welke punten van invloed zijn voor Pasgeld-Oost? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cupedo. Dan geef ik graag het woord aan de heer Oelen van VVD Rijswijk.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Voorzitter, een gemeente en de raad als hoogste orgaan heeft het algemeen belang te dienen. Dat is voor een raadslid een eervolle, maar ook verantwoordelijke taak. Het vereist dat je, je goed informeert en laat informeren over alle relevante feiten en omstandigheden, om vervolgens belangen af te wegen. En daarbij soms ook dat je tot de conclusie moet komen dat het algemeen belang soms prevaleert boven andere deelbelangen, ook als direct of indirect betrokkenen het hier niet mee eens zijn. Bij gebiedsontwikkelingen zien we dit met grote regelmaat. Daar is zelfs een begrip voor in het leven geroepen. NIMBY. Not in my backyard. Ontwikkelingen die in het algemeen belang noodzakelijk zijn, worden zodanig doorgaans nog wel herkend en erkend, maar niet in de eigen achtertuin. Om allerlei redenen die wel of niet valide zijn. Vaak worden in zo'n situatie actiegroepen ingericht die trachten de besluitvorming te beïnvloeden. Op zich is daar helemaal niets mis mee, maar het gaat in mijn optiek wel mis op het moment dat er misleidende informatie wordt verstrekt. Ik hoor mezelf, voorzitter. Er gaat naast mij ook iets mis. Het gaat in mijn optiek wel mis op het moment dat er misleidende informatie wordt verstrekt. Bijvoorbeeld als er een bord bij een natuurgebied wordt geplaatst dat buiten de scope is van de gebiedsontwikkeling, maar waar dan vervolgens wel op dat bord wordt beweerd dat het natuurgebied bebouwd gaat worden. Of dat er voor allerlei onheil wordt gewaarschuwd waar geen begin van bewijs van is, terwijl het tegendeel wel kan worden onderbouwd. Of raadsleden door een inspreker verantwoordelijk worden gehouden voor mogelijke toekomstige verkeersongevallen. Ik hou daar niet van. Bewoners willen en moeten serieus genomen worden, maar verantwoordelijkheid komt van twee kanten. Als ik op het hele traject terugkijk, kan ik alleen maar constateren dat de wethouder, de ambtelijke organisatie, de raad en de projectontwikkelaar er alles aan hebben gedaan om in goed overleg met diverse betrokkenen een mooi plan neer te leggen. Er worden minder woningen gerealiseerd dan wat mogelijk is. Juist ook vanwege de inbreng van al die betrokkenen. Om nog meer aandacht te hebben voor zaken als leefbaarheid, biodiversiteit en waterbeheer. De Rijswijkse VVD is blij met dit plan. Dat niet iedereen dit deelt is evident. Ook gelet de insprekers vanavond en de eerdere ontvangen e-mails deze week. Maar het plan is goed voor het algemeen belang. Er worden woningen gerealiseerd waarmee antwoord wordt gegeven op een enorme dringende behoefte. En met de uitwerking die er ligt kan het ook andere belangen dienen die ook door verschillende partijen zijn verwoord. Ik ben ook blij met toezegging van de wethouder in Forum Stad dat de inrichting van de Lange Kleiweg nog naar de raad komt, alvorens er een verkeersbesluit door het college wordt genomen. Naar aanleiding van de vraag van de heer Dolmans zojuist, mag de wethouder dat zo dadelijk ook nog in de raad bevestigen. Maar ik had hem al genoteerd. Zodat de uitwerking van het zorgpunt rondom de afwikkeling van de mobiliteit in het gebied goed besproken en gewogen kan worden in de raad. Tot slot de motie van de PvdA. Ik wacht eerst de reactie van de wethouder af. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Voorzitter, dank. In 2022 ging de Rijswijker die ging naar de stembus en het voorstel wat nu voor ligt, Pasgeld Oost, dat was een van de verkiezingsthema's, een van de belangrijke verkiezingsthema's voor de bewoners in dat gebied. De vraag die voor ons lag is: wat gaan we nou doen met het stukje groen dat aan de Vliet ligt tussen Rijswijk en Delft. Wij. Rijswijk die is een groot voorstander van het behoud van het groen of in elk geval zo min mogelijk woningbouw

op deze plek. En voorzitter, wat mij dan wel raakt en stoort, is dat er partijen zijn geweest in die verkiezingen, in diezelfde verkiezingen, die in het college zijn gekomen, die nu verkiezingsbeloften hebben gedaan, of althans stemmen hebben getrokken met verkiezingsbeloften die ze niet waar konden maken. Er is veel discussie geweest over deze casus. GroenLinks heeft vanaf het begin aangegeven dat leefbaarheid, groengebieden en luchtkwaliteit zwaarder moeten wegen dan een sluitende business case. Ze dienden, en dat noemde GroenLinks net ook al, samen een amendement in om die honderd woningen dan ook daadwerkelijk te schrappen uit het gebied. Is niet gelukt. Maar ja goed, dat is nu toch anders nu we het voorstel voor ons zien. En ik vind het dan ook jammer. U had de kans om daar iets mee te doen toen u in het college gaat zitten, maar dat is niet gebeurd. Wat ik wel respecteer is dat u, tenminste net anders dan de PvdA, gewoon wel benoemt wat uw afwegingen waren en daarmee in ieder geval duidelijkheid geeft over uw punten. Dus dat wil ik u nog wel nageven. Anders is de PvdA, die maakte het zo mogelijk nog wat bonter. De persoonlijke flyer van Gijs van Malsen, daar was in te lezen dat hij zou strijden voor het groen houden van het gebied. Totdat het college hem een baan aanbood en toen waren ook die plannen in de prullenbak verdwenen. En dat doet wat met het vertrouwen die mensen in de politiek hebben. En u kunt het straks afdoen als onderdeel van onderhandelen, maar dat blijft toch een vorm van politiek die echt lijnrecht tegenover staat, waar wij met Wij. Rijswijk politiek proberen van te maken. Neem die inwoners serieus en als je beloftes hebt die je niet kunt namaken of waarmaken, leg dan uit waarom. Maar vooral vergeet de belangen van die Rijswijkers niet, want we bouwen bijvoorbeeld nu voor heel de regio, maar dat gaat keihard ten koste van onze leefbaarheid, het groen en onze luchtkwaliteit. Wij. Rijswijk is heel duidelijk geweest over dit dossier in 2022. We hebben een aantal voorwaarden geschetst, die zijn nog steeds online terug te vinden, als het gaat om de ontwikkelingen in Pasgeld-Oost als het dan toch tot bouwen zou aankomen. Voorzitter, ik wil daarvan twee uitlichten. De eerste voorwaarde die we hadden, was het oplossen van mobiliteit. Een van de belangrijkste verkeersaders voor dit nieuwe gebied is de Lange Kleiweg. En daarvoor zijn nog geen concrete plannen wat we met deze weg gaan doen. Die waren er niet toen we Pasgeld-West hebben vastgesteld en die zijn er nu nog steeds niet. En je kan, wat ons betreft, niet elfhonderd woningen toevoegen en een sportpark van de toekomst bouwen zonder dat je wat doet en concrete plannen hebt voor die Lange Kleiweg. Vervolgens zijn er ook wat weinig parkeerplaatsen aangelegd voor het soort woningen dat we daar bouwen. Dat zijn toch woningen in het hogere segment waar we toch zien dat vaak inwoners meer dan één auto hebben. Nou goed, daar kunnen we geen invloed op uitoefenen, maar daar zijn straks wel de huidige bewoners de dupe van. En er zijn geen maatregelen getroffen om dat te voorkomen in het wijkje wat ernaast ligt. Want dat er meer auto's gaan komen in het gebied is geen vraag, maar dat is wel een zekerheid. Openbaar vervoer is namelijk minimaal. En is tot dusver nog geen onderdeel van de plannen. Een tweede voorwaarde was een groene wijk. En dan komen we wel bij het iets positievere stukje van onze inbreng. Als we de plannen zo bekijken, dan denk ik dat Synchron en het college en de gemeente echt hun best heeft gedaan om hier een relatief groene wijk van te gaan maken. De verlaagde oevers, de kruidentuinen, de duurzame woningen, houtbouw, die zien er prachtig uit, die plannen. We hopen natuurlijk ook wel, een kleine kanttekening, dat het er zo uit gaat zien zoals het nu geschetst wordt. Honderd huizen op zo'n klein gebiedje, ja dat wordt denk ik toch nooit zo groenblauw als dat we nu denken. Maar ook gezien de beperking van die honderd huizen is daar toch wel inzet op geweest om dat zo groen mogelijk te krijgen. We zijn blij dat het gelukt is om de biodiversiteit te meten. Inzet van een aantal partijen in deze raad is zeer te appreciëren. Tegelijkertijd weten we ook dat de bouw van dit gebied waarschijnlijk die biodiversiteit toch wel wat heeft aangetast. Laten we dan in ieder geval hopen dat de ambitie, het ambitieniveau om biodiversiteit terug te brengen in dat gebied waargemaakt kan worden. Dan kunnen we deze casus toch niet bespreken zonder het participatieproces te noemen. Hoewel ik denk dat er echt een inzet is geweest op het groengebied, denk ik dat als je met de

bewoners praat die een aantal jaar geleden voor het eerst meededen met dit participatietraject, er toch iets anders over denken. Rekening houdend met dat niet iedereen tevreden gesteld kan worden met een participatietraject, zijn hier wel fouten gemaakt in hoe we dit project zijn ingegaan en de verwachtingen die we daarbij hebben geschetst. Dat is jammer. Voorzitter, om een heel lang verhaal lang te maken heb ik toch wel een aantal toezeggingen die Wij. Rijswijk nodig heeft van de wethouder om wellicht in te kunnen stemmen met dit plan. Ik wil die graag voorleggen en ik hoop dat de wethouder daar straks stil bij gaat staan. Die hebben voornamelijk te maken met het eerste punt en dat is mobiliteit. Omdat we vinden dat wij een aantal voorwaarden hebben geschetst, maar die voorwaarden op mobiliteit gewoon nog niet zijn nagekomen. Eén: ik zou graag een toezegging willen hebben van de wethouder dat de herinrichting van de Lange Kleiweg om verkeerssnelheid, leefbaarheid en doorstroom te verbeteren gerealiseerd gaat worden voordat Pasgeld-Oost wordt opgeleverd. Dus voordat er huizen staan en voordat er mensen wonen moeten ook de aanpassingen op de Lange Kleiweg gerealiseerd zijn. Twee: ik zou graag een toezegging willen hebben dat u in de gesprekken met de MRDH, die als het goed is nu plaatsvinden over de vervoersplannen van 2025, zich keihard gaat inzetten voor het ontsluiten van dit gebied in Pasgeld. En dan heb ik het zowel over Pasgeld-Oost als Pasgeld-West. Dat daar frequenter een buslijn komt, dat daar iets wordt gedaan met de toevoeging van OV, want dat is nu echt ondermaats. Voorzitter, we hebben als raad denk ik in het verleden op dit dossier de plank toch wat misgeslagen aangezien financiën voorrang hadden gekregen op dit groengebied dat Pasgeld is en was. Ook het participatietraject ging niet van harte en wat Wij. Rijswijk betreft is dat eens maar nooit meer. Als laatste zou ik de toezegging dus ook willen van de wethouder dat we in de toekomst nooit meer gaan bouwen in onze groengebieden. Niet in het slagenlandschap, niet in het Wilhelminapark, niet in de Landgoederenzone en de andere groengebieden die Rijswijk rijk is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang. Oh, mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Sowieso heeft mijn voorganger nu al zoveel verteld, dus dat zal ik maar niet herhalen. En sowieso heeft ook Rijswijks Belang zijn twijfels voor het bouwen in Pasgeld. Zeker na de gesprekken die we hebben gevoerd met de bewoners. En ook die zeggen: we hebben zienswijzen ingediend, maar daar hebben ze niet eens geen antwoord op gegeven, van ontvangen. We vragen ons ook af, er is een ontheffing op de Wet natuurbescherming aangevraagd voor de ransuil en de watervleermuis. De wethouder gaf aan tijdens het Forum van 4 juni, dat de omgevingsdienst voornemens is om deze ontheffing te verlenen. Mijn vraag is: is deze ontheffing er al of op welk termijn komt deze? Dit is voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Lastig, Pasgeld-Oost. Het CDA is niet tegen het voorstel dat nu voor ligt. Gelet op de noodzaak om te bouwen in Rijswijk en ook gelet op de aanpassingen die al zijn gedaan, waaronder minder woningen. In het voorstel staat dat er gezocht wordt naar een mobiliteitsoplossing die nieuwe inwoners in staat stelt schone vervoermiddelen met een lage impact te gebruiken. Dat is voor het CDA heel belangrijk. We hebben ook al bij eerdere bijeenkomsten en raadsvergaderingen bepleit dat deze vervoermiddelen er moeten komen. Ik breng nog in herinnering ons voorstel om in nieuwe plannen parkeerplaatsen te verminderen ten behoeve van woningbouw in combinatie met collectieve impactarme mobiliteitsoplossingen. Ik kan er nog heel veel over zeggen. Maar het komt erop neer dat ook wij ons zorgen maken over de Lange Kleiweg en dat wij de heer Van Dam van Wij. Rijswijk volgen in het verzoek om een toezegging over de Lange

Kleiweg. En datzelfde geldt voor een mobiliteitsstrategie waarbij wij nadrukkelijk aandacht vragen voor alternatieve vormen van mobiliteit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. ChristenUnie Rijswijk is voor het mede oplossen van de woningnood in Rijswijk en stemt ook altijd voor, bijna altijd voor, als het gaat om het verdichten van Rijswijk in het stedelijk gebied, vooral bij bestaand OV. ChristenUnie Rijswijk is ook voor het zo ecologisch mogelijk bouwen, überhaupt. Maar heeft ook altijd duidelijk stelling genomen dat Pasgeld-Oost en -West niet bebouwd zouden moeten worden. Ondanks dit proberen we wel altijd mee te denken. Moties en amendementen die een betere groene ecologische bouw stimuleren en een betere mobiliteitsstrategie rondom Pasgeld, die steunen wij altijd van harte. Maar ik heb nog wel even een paar opmerkingen. U weet eigenlijk al wat ik ga stemmen, maar ik wil toch even een opmerking maken over participatie. En eigenlijk framing. Als hier wordt gezegd dat not in my backyard aan de hand is, dan doen we denk ik niet recht aan een groep mensen die niet bezig is met backyards, maar not in our grasslands, moet ik meer zeggen. Want het gaat niet over de achtertuin, het gaat over een gebied waar niet alleen Rijswijkers over nadenken, maar mensen die zich bezig houden met het gehele ecologische gebied van Westland. We hebben net de voorzitter van Natuurlijk Westland gehoord. Ik wou die opmerking toch even maken. En de vragen, ik wil deze keer aansluiten bij de vragen van BVR en Rijswijks Belang. Dat vond ik goede vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Ik hou daar wel van als u aansluit bij andere collega-raadsleden, ook al zijn ze niet van uw eigen fractie. Heel goed, dan zijn we denk ik aan het einde gekomen van de eerste termijn. De heer El Majjaoui voert het woord niet vanwege gezondheidsredenen. Als u denkt waarom ik het woord niet geef aan de heer El Majjaoui, dan heeft het daarmee te maken. Dan geef ik het woord aan wethouder Van de Laar voor het beantwoorden van de vragen. Er zijn een aantal verzoeken gedaan, dus graag aan u het woord. Ik wil u ook vragen om u te richten op de gestelde vragen die nog openstaan.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dat zal ik doen, want onder andere na jaren van inhoudelijk debat, bijeenkomsten, een huis, MKBA maatschappelijke kostenbatenanalyse, eerdere besluitvorming, vele onderzoeken, vele raadsbijeenkomsten waaronder twee weken geleden nog uitgebreid Forum en inderdaad, zoals al gememoreerd hier vanavond, hele verkiezingen die vrijwel over dit onderwerp zijn gegaan. In ieder geval daar een thema in waren. Zijn we vanavond aangekomen bij de behandeling van het bestemmingsplan. Een plan wat sinds twintig, vijftwintig jaar geleden zeer veranderd is. Onder andere dankzij die hele dynamiek die ik net in een paar zinnen schetste. We hebben er uitgebreid over gesproken. Ik zal inderdaad concentreren op de vragen die gesteld zijn. Ofschoon sommige opmerkingen ook wel weer uitnodigen tot reflectie, maar dat zal ik achterwege houden. GroenLinks, slagenlandschap, wordt er gebouwd? Nee. Geld gereserveerd voor faunapassage onder de Lange Kleiweg? Ja. D66, de heer Wit komt zo meteen terug met een aantal van uw vragen. Ten aanzien van verkeer, dan verwijs ik naar VVD, onder andere en het CDA. Dan neem ik ook gelijk vragen mee van Wij. Rijswijk. De inrichting van de Lange Kleiweg, die moet met name vanwege Pasgeld-West vooral, omdat daar duizend woningen komen, moet nog worden gedaan. Dus dat bestaat uit verschillende soorten ontwerpen. Daar zal ongetwijfeld ook weer participatie voor plaatsvinden. We hebben daar vanuit de mobiliteitsstrategie ook al iets over gezegd, over de snelheid, maar ook over hoe we mobiliteit voor ons zien in nieuwe woonwijken. Dus dat moet allemaal uiteindelijk zijn beslag krijgen op die hele Lange Kleiweg. En daar moet ook nog een krediet voor aangevraagd worden of opgenomen worden in de begroting en dat krediet komt naar u toe op het moment dat wij ook het aanvraagt, op het moment dat ook duidelijk is wat er

eigenlijk allemaal moet gebeuren voor aan die Lange Kleiweg. Dus daar is al de eerste toezegging. Kan de weg volledig worden heringericht voordat de bouw van Pasgeld-Oost begint? Nee. Dat is ook heel onverstandig, omdat er waarschijnlijk heel veel bouwverkeer overheen zal gaan en dan leg je een mooie weg aan en dan moet er heel veel bouwverkeer er overheen en dan rij je die weg weer kapot en dat is kapitaalvernietiging. Maar er kunnen wel een aantal maatregelen, maar ik kan nu niet zeggen welke maatregelen dat zijn, worden genomen die misschien wel vooruit lopen op het ontwerp zoals we die weg uiteindelijk voor ons zien. Tijdens de bouw moet natuurlijk de verkeersveiligheid gewaarborgd zijn. Voor de fietsers, voor de auto's, voor de voetgangers. En daar zal ook een plan voor komen. Het beroemde BLVC-plan dat bij ieder project wordt gemaakt. Bereikbaarheid, leefbaarheid, communicatie en verkeer. Dus dat soort maatregelen zullen tijdens de bouw genomen moeten worden. Het ligt ook een beetje in het verlengde, GroenLinks vroeg in het Forum: kan er niet ook al bijvoorbeeld rekening gehouden worden in een eerder stadium met natuur, door bijvoorbeeld die faunapassage die dan toch onderdeel wordt van die herinrichting van de Lange Kleiweg, door die eerder aan te leggen. Maar dan moeten dus heel veel werkzaamheden gebeuren om de huidige situatie te veranderen. En ook dat is een, en zorgt voor overlast en zorgt voor heel erg veel meer kosten waarvan de voordelen daarvan nog maar de vraag zijn of dat zo is. Dus nee, een volledige herinrichting van de Lange Kleiweg is niet mogelijk en zeker niet voor Pasgeld-Oost, omdat ik verwacht dat dat eerder gerealiseerd zal worden dan Pasgeld-West in zijn volledigheid gerealiseerd is. Even kijken, dan ga ik naar een aantal vragen van BVR, die verwezen naar een aantal punten. Ik heb via de achteruitgang zal maar zeggen, nog even gevraagd welke punten exact. Klimaatadaptatie en biodiversiteit, grote onderwerpen. Er zijn dus ook veel hoofdstukken aan gewijd in het voorliggende bestemmingsplan. Ik wil even, daar kan je bij heel veel onderwerpen lang stilstaan, maar kort toch even bij water, omdat dat zo'n belangrijk onderwerp is in het gebied en in Forum ook verschillende vragen over zijn gesteld, ook door PG&R over de waterhuishouding. Daar hebben we uitvoerig onderzoek naar gedaan door gerenommeerd ingenieursbureau Arcadis die gekeken hebben naar het watersysteem en de ingrepen die zijn gedaan, bijvoorbeeld ook het slaan van de damwand langs de Vliet. Er zijn vochtproblemen worden op dit moment ervaren. Waar zou dat mee te maken kunnen hebben? En hoe zitten die systemen, Pasgeld-West en Pasgeld-Oost, hoe verhouden die zich naar elkaar? Nou, daar zijn presentaties over geweest en in uw raad en bij bewoners, bij veel bewoners heeft dat tot een geruststelling geleid, bij een aantal bewoners ook niet. En richting BVR zeg ik: juist doordat nu in dit gebied deze ontwikkeling mogelijk gaat plaatsvinden als u daar opdracht toe geeft, kan het watersysteem daar robuuster worden gemaakt. Voor de toekomst, voor heftige regenbuien, maar ook voor de huidige ervaren problematiek. Dat is wel de insteek, dat er een beter en gezonder waterstroom, laat ik het zo zeggen, ik ben niet de ingenieur van Arcadis, plaatsvinden. Dus dat is wat betreft die klimaatadaptatie. De biodiversiteit, daar hebben we het TAUW rapport, dat is al meerdere malen genoemd en toegezegd en daar ziet u ook het beslag van in de bestemmingsplan dat er stapstenen worden gecreëerd om die biodiversiteit te bevorderen en dat dit als een kans moet worden gezien. Inclusief het niet-bebouwen van het slagenlandschap, maar daar is mogelijk wel ook een verbetering mogelijk van de biodiversiteit. Dat vereist dan wel een investering, dus dat is wel nog een ander verhaal. Dat betrekken we niet bij van vanavond. Dat slagenlandschap staat hier buiten. Maar in ieder geval dat vanuit Pasgeld, dat de gedachten van TAUW die stapstenen voor die biodiversiteit worden gerealiseerd. En dan is daar de ransuil die op dit moment broedt. Dat is dus inderdaad heel bijzonder, mooi nieuws. We hebben op advies van de omgevingsdienst, moet je dan mitigerende maatregelen, zoals het dan moeilijk heet, zoals we dat ook bij vleermuizen doen, nestkasten ophangen op het moment dat er een bouw begint. We hebben maar liefst zeventien nestkasten, of zestien nesten zijn het, zijn zulke grote nesten, ter uitnodiging aan de ransuil om daar te gaan broeden. De ransuil heeft ervoor gekozen om ergens anders te gaan broeden en een eigen nest te gaan bouwen. Maar los daarvan is dat dus heel mooi nieuws. Je ziet dat ook het gedrag van

de ransuil overigens iets aan het veranderen is, net als de...Nu ga ik toch wel weer te ver inderdaad. Ik merk het aan mezelf. Wat ik probeer te zeggen is dat er heel erg rekening wordt gehouden met...

De voorzitter: U heeft gewoon een passie voor biodiversiteit.

De heer Van de Laar: Voor de ransuil. Dat er rekening wordt gehouden en dat we ons aan de wet houden. Eerst was dat de Natuurwet, dat is nu inmiddels de Omgevingswet, dat we onder andere tijdens de bouw ook, dat hebben we ook hier bij de verbouwing van het stadhuis, Huis van de Stad gezien, dat we rekening houden met broedseizoenen en dat soort zaken. Dus dat zullen we ook tijdens de bouw doen van Pasgeld-West, maar vanavond hebben we het over Pasgeld-Oost. Tijdens de bouw, nog even terug naar D66, wat het allerbelangrijkste is, denk ik, is dat er goede communicatie is richting de huidige bewoners en de gebruikers van het gebied ten aanzien van de maatregelen die er zijn, en ondernemers, zodat de huidige bedrijfsvoering en het huidige leven eigenlijk ook gewoon zo ongestoord mogelijk door kan gaan. Dan nog een laatste punt van BVR. Zijn er nou gigantische financiële risico's? Zo werd dat genoemd, waar u naar verwijst. Bij het voorliggende bestemmingsplan valt dat reuze mee en als die risico's er zijn, dan zijn die voor de ontwikkelaar. Het is een heel overzichtelijk plan, honderdtien woningen. En ik neem aan dat brieven schrijven ook verwijst naar de grondexploitatie waar je inderdaad de verliesvoorziening met miljoenen is moeten ophogen vanwege de kostenstijging vanwege Oekraïne, et cetera. Dat verwachten we niet nog een keer te meemaken, maar we kunnen niet ver in de toekomst kijken voor de grex. Dan heeft u, BVR, twee waarborgen, Pasgeld-Oost valt niet binnen die grex en die kostenstijgingen en bouwrijp maken en zo, dat is niet meer voor het risico van de gemeente. Dus daar heeft u een waarborg voor financiële rust voor de gemeente. De toezegging over de Lange Kleiweg, Wij. Rijswijk, heb ik gehad. Inzetten bij de MRDH, dat is op dit moment al aan de gang. Met als gevolg onder andere dat we dus vergaande gesprekken nu voeren over het realiseren van een nieuw station voor een metroachtige trein in RijswijkBuiten. Maar ook een nieuwe bushalte op de Prinses Beatrixlaan die er in het najaar gerealiseerd zou moeten komen. Want het openbaar vervoer in RijswijkBuiten is inderdaad onder de maat. Dat moet beter en ik verwacht dat er in de toekomst, maar dat zal echt wel over een paar jaar zijn, dus niet volgend jaar, dat een bus over de Lange Kleiweg vaker en niet alleen tijdens de spits gaat rijden. Dat is in ieder geval de inzet en ik verwacht dat, dat op het moment dat al die mensen met een vervoersbehoefte daar wonen, dan daadwerkelijk ook daar wel een bus gaat rijden. Nooit meer bouwen in de groengebieden, dat vind ik geen toezegging die het college kan doen. Ik vind dat echt aan de raad. Het onderschrijft volledig hoe ik er zelf wel in zit en ik denk het college ook, maar ik vind dat eigenlijk in het instrumentarium hier in de raad echt geen toezegging wat je kan doen. U heeft overigens zelf een motie over behandeld onlangs in de raad ten aanzien van het Wilhelminapark. Dan Rijswijks Belang over zienswijzen. Ja, dat is moeilijk. We hebben dat vorige keer ook besproken in het Forum. We hebben informele participatie en heel veel vragen gesteld over verschillende jaren heen. Die vragen zijn naar ons inzicht wel allemaal besproken. Dan heb je het formele procedure of de zienswijze en dat kent een iets andere dynamiek, namelijk die worden hier vastgesteld de beantwoording en dan gaan die zienswijzen vervolgens naar de indieners, worden die in ieder geval, worden die openbaar toegankelijker gemaakt, in ieder geval op onze website. En is daar nou geen conclusie, heeft u in het Forum ook gesteld dat is ook antwoord die vragen, ja, zeker iedere zienswijze die wordt uitgebreid over nagedacht, er wordt een antwoord op gegeven er wordt juridisch ook nog naar gekeken. Er wordt een conclusie getrokken over, heeft dat nou effect op het voorliggende bestemmingsplan? En als er staat geen wijzigingen, dan is dat de conclusie. Er is in de houding misschien een heel belangrijk punt en een goed punt en daar moet misschien ook iets worden gedaan, dat gebeurt er ook misschien, maar moet het bestemmingsplan zoals het voorligt worden gewijzigd? Dat is bij heel veel zienswijzen niet het geval. Is de ontheffing voor de ransuil er al? Nee, maar we hebben wel op papier dat het

bevoegd gezag voornemens is die ontheffing te verlenen. En dan heb ik voor nu alle vragen beantwoord.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Van de Laar, voor het beantwoorden van de vragen. Ik kijk naar de heer Wit, wethouder Wit. U heeft ook een aantal vragen die u wilt beantwoorden. Ik denk ook reageren op de motie. Aan u het woord.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Ja, dit plan wat nu voor ligt is denk ik iets waar wij met zijn allen ook echt met veel spanning naar hebben uitgekeken. De afgelopen tijd, de afgelopen jaren eigenlijk veel gebeurd en je ziet ook dat dit nog steeds heel erg leeft. Dat is ook duidelijk aan de beraadslaging vandaag. Ik ben blij dat dit op dit punt nu komt en dat we op het punt staan, als u raad daarmee instemt, om dit te gaan uitvoeren. Het voegt iets toe, het geeft weer een extra dynamiek, ook op het gebied van biodiversiteit en natuurinclusiviteit. Dus ik denk dat dit een uitstekende toevoeging is aan het Rijswijkse woningaanbod. En ook aan de biodiversiteit. En de biodiversiteit, daar gaat de motie over. Ik ga eerst nog even, daar gaat de motie trouwens niet over, de motie gaat over het beheer. De vragen gaan over de biodiversiteitsmonitoring. In het Forum hebben we benoemd dat we de gemeente de monitoring van de biodiversiteit gaat uitvoeren met terugwerkende kracht. Dat kunnen wij op het moment dat wij gegevens kunnen halen uit de NDFF-atlas. Dat is de Nationale Database Flora en Fauna. En op het moment dat er waarnemingen in die atlas staan vanuit het verleden kunnen we die gebruiken voor een stukje monitoring met terugwerkende kracht. Gezondheid. O het moment dat wij...Daarnaast hebben wij nog de rapportage van TAUW. TAUW heeft ook een onderzoek gedaan. Daar zijn ook bepaalde natuurwaarden uitgekomen. Die nemen wij ook mee in die hele monitoring. U vraagt mij wanneer we die monitoring kunnen starten. En dat kunnen we doen op het moment dat we de groenstructuur hebben ingericht. Dus we beginnen met een nulmeting op dat moment. En dan vervolgens na twee jaar, als er enige volwassenheid in de beplanting is gekomen, nemen wij de volgende stap daarin. En zullen we op dat moment ook aan u gaan terugkoppelen wat de eerste bevindingen zijn. En zoals in het Forum is aangegeven lijkt mij daarvoor de monitor duurzaamheid een uitstekend middel om u daarover te informeren. Een korte toevoeging over de ransuilen. Ik vond het inderdaad, we zijn goed bezig om daar een mogelijkheid tot nesten te bieden. Ze maken er op dit moment geen gebruik van. Maar we constateren toch ook, en dat vond ik wel grappig omdat laatst had ik contact met iemand die ook zegt: we zien ook steeds vaker dat de ransuil in woonwijken gaat nestelen. Laat dit nou een woonwijk worden waar de biodiversiteit, de natuurinclusiviteit hoog in het vaandel staat. Wellicht zien we in de toekomst, zou in ieder geval mij veel aangelegen zijn, de ransuil gewoon weer nestelen in dit gebied zelf. Dan de motie. De motie sluit aan op de wijze waarop deze wijk wordt ingericht en ik snap ook dat die op deze wijze ingediend wordt. En tegelijkertijd roept de motie op tot een vorm van participatie die wij momenteel in Rijswijk ook aanbieden via de groenideeën op de website van de gemeente. Daarmee geef ik u wel mee dat wij als gemeente altijd regie houden op deze vorm van beheer en dat we dus ook spelregels daaraan verbinden zoals wij die ook eerder aan uw raad hebben toegezonden. En die spelregels gelden ook, dat werd net ook door Beter voor Rijswijk genoemd, die gelden ook voor andere wijken. Maar tegelijkertijd wil ik u wel aangeven dat wij in een vroeg stadium wel de mogelijkheid hiervoor met de inwoners willen communiceren. Dus wat dat betreft kan ik de motie wel omarmen. Als gemeente hebben we echter wel de ervaring dat mensen op het moment dat zij er wonen en er enige tijd wonen pas geïnteresseerd raken in daadwerkelijk participeren in het onderhoud van hun omgeving. Maar ja, die mogelijkheid is er en zullen we dan ook actief met hen wel communiceren op het moment dat zij daar gaan wonen. Wil trouwens niet zeggen dat we dat niet ook blijven doen voor onze andere inwoners. Dat was het. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Ik kijk naar uw raad voor de tweede termijn. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie iedereen, mevrouw Kames, u als eerste.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ik bedankt voor de beantwoording wethouder, maar u heeft nog geen datum wat betreft die ontheffing. Is het dan niet zo dat als u die ontheffing niet krijgt, omdat u ook nog geen datum hebt en u zou beginnen aan de bouw, dat dat eventueel weer een bouwstop zou kunnen betekenen. Dus ik denk dat het wel belangrijk is dat je echt wel die ontheffing hebt voordat er ook een eerste steen gelegd wordt. En wat betreft de motie van GroenLinks, Partij van de Arbeid en D66. Daar gaan wij tegen stemmen, omdat we het eigenlijk niet eens netjes vinden ten opzichte van de insprekers die juist zeiden dat ze niet gehoord zijn en dan moeten ze nu meegaan in een soort participatie wat er moet gaan gebeuren. En wij zullen ook tegen het voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan kijk ik naar de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank, voorzitter en bedankt voor het beantwoorden van de vragen. Ik heb er nog wel een aantal open staan. U geeft aan, we hadden het over mobiliteit en hebben gevraagd om een toezegging over de Lange Kleiweg. U zegt: dat is niet mogelijk het realiseren van die omkating van de Lange Kleiweg, want we moeten rekening houden met het bouwverkeer en met name het bouwverkeer van Pasgeld-West. Ik vroeg me af: er gaat ook nog een weg door de tunnel, die gaat vanaf de Beatrixlaan onder het spoor door. Kan daar dan het bouwverkeer niet doorheen? Volgens mij heb je dan ook nog een kortere aanrijroute vanaf de snelweg. U zegt daar dus geen toezegging op te kunnen doen. Wel voel ik toch wat ruimte, want u geeft wel aan van: we kunnen wel een aantal maatregelen in ieder geval al nemen. U zegt: ja, maar ik kan deze nog niet hier, hier nog niet vertellen wat die maatregelen dan zijn. Ja, mij zou het toch wel helpen als u dat toch probeert en anders zou ik de reden willen weten dat u dat dan niet hier kan doen. Dan wel het dingetje waar ik wel wat zorgen over had en wat een nieuwe vraag opriep. U geeft aan: het krediet moet nog worden gegeven voor de Lange Kleiweg. Daar komt dan nog een voorstel voor. Nou, we hebben ook allemaal gezien en kunnen lezen wat de huidige financiële status is van onze gemeente. Dus vraag ik me af: hoe gaan we dat krediet eigenlijk waarborgen voor deze aanpassingen? En heeft u er vertrouwen in dat, dat dan ook tegelijkertijd met deze bouwontwikkelingen nog kan? Toezeggingen op OV. U zegt: het is al aan de gang. Ik weet niet of ik wel of niet een toezegging heb gekregen. Ik hoorde wel dat u de ambitie in ieder geval heeft om hier zich in te zetten voor het openbaar vervoer. Kan ik daaruit opmaken dat u die toezegging inderdaad doet en dat u de raad terugkoppelt over uw inzet in deze gesprekken bij de MRDH? Dat zou ik toch wel prettig vinden. Ook geeft u aan: dat doen we al middels het treinstation waar we ons voor inzetten. Ik snap het hoor, dat u dan denkt: daar komt een hele grote verandering. Alleen die verandering van het treinstation is echt op de lange, lange, lange termijn. Ik hoop dan toch wel dat deze bouwprojecten allang er staan. Dan hebben de huidige bewoners de eerste twintig jaar nog geen profijt van een eventueel treinstation. Daarmee wil ik benadrukken dat op het normale OV, dus dan heb ik het gewoon over de buslijn, dat daar echt wel de prioriteit aan zit. Ja, de motie, daar had ik in de eerste termijn ben ik daar overheen gestapt. Ja, ik vind de motie, ik snap hem wel, ik heb er niet heel veel op tegen. Ik denk alleen, hij wordt ook omarmd, dus in principe zullen we daar niet voor gaan liggen. Ik denk wel van: wat is dan de toegevoegde waarde? Want hij is vrij terughoudend. We spreken de ambitie uit of de intentie uit om ze te gaan betrekken. Dan denk ik van: dat had wel wat stelliger gekund als we dat echt zouden willen. Maar nogmaals, ik ga er niet voor liggen. Dus daarbij mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Mijnheer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Voorzitter, dank u wel. Dank aan de wethouders voor de beantwoording in eerste termijn. Ook wil ik even terugkomen op een aantal opmerkingen over de inzet van de Partij van de Arbeid na de verkiezingen. Ja, wij hadden een verkiezingsprogramma. En ja, daar stonden wensen in die we graag hadden gezien. Maar zoals u allen weet, kunnen wensen niet altijd worden gerealiseerd. En we hebben ook daarna vele gesprekken met de werkgroep, met bewoners gevoerd en uitgelegd de stappen die we hebben genomen daarin. En we zijn nog steeds in gesprek met de bewoners en dat blijven we. Het plan wat hier nu voor ligt, is een plan wat is ontstaan onder andere door de vele gesprekken die velen van jullie, van ons, partijen, met de werkgroep, met de bewoners, die we met zijn allen hebben genomen. En ook dit mooie plan is tot stand gekomen door eerdere besluiten en ook mee stemmen in voorstellen door onder andere de partij Wij. Dus er ligt een mooi plan. Door te blijven praten hebben we dat kunnen realiseren.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Van Dam u wil interrumperen. Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja kijk, u geeft aan: Wij. Rijswijk hebben ook voor de plannen gestemd en dat is ook waar, maar mijn punt is niet, hebben wij wel of niet voor de plannen gestemd. Wij zijn er altijd heel duidelijk in geweest en dat heeft ons in de verkiezingen, heeft dat ons ook tot heel veel replek uit deze wijk tot stand gebracht. Maar we zijn wel altijd eerlijk geweest over onze plannen en wij hebben vanaf het begin gezegd: wij hebben voor die honderd woningen gestemd, dus dat gaan we niet in een keer voor deze verkiezingen terugdraaien. Kijk wat u doet, is anders. U zegt gaat de verkiezing in, u belooft daar het gebied groen te houden en vervolgens draait u het om zodra u zeg maar in een college komt en ik heb op dat punt heb ik heel veel kritiek en daarvan zeg ik van: dat doet wat met onze lokale democratie.

De voorzitter: Wat is uw vraag, mijnheer Van Dam aan de heer Van der Veer?

De heer Van Dam: Mijn vraag aan de heer Van der Veer is: vindt u het dan heel raar dat op het moment dat we dat hier op een avond bespreken in het bijzijn van deze inwoners dat u daar als partij op wordt aangesproken?

De voorzitter: Mijnheer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk niet, vinden wij dat niet gek. Maar wij hebben dit al veel vaker en eerder uitgelegd en toegelicht in gesprekken met de bewoners, hoe we tot keuzes zijn gekomen. En nog steeds zijn we in gesprekken en die gesprekken zijn goed en die verlopen goed. Vandaar onze huidige inzet.

De voorzitter: Helder beantwoord, denk ik. Mijnheer Van Dam, wilt u niet tot herhaling gaan? Ik weet niet of u een andere vraag heeft?

De heer Van Dam: Nee, ik heb een vervolgvraag voor de heer Van der Veer. Ik vroeg me af of de heer Van der Veer denkt dat de inwoner daar zo hetzelfde in staat als hij nu schetst. Dat hij ook hartstikke blij is dat jullie in gesprek zijn gebleven. En dat u heeft beloofd van we gaan niet bouwen, maar dat u dat nu wel doet.

De voorzitter: Dit vind ik wel een herhaling. De heer Van der Veer heeft aangegeven...

De voorzitter: Vanuit zijn partij is hij daar heel blij mee, maar ik vraag me af of hij hetzelfde denkt dat de bewoners er hetzelfde over denken?

De voorzitter: Mijnheer Van der Veer, heel kort, want u vertegenwoordigt neem ik aan de raadsfractie van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Voorzitter, ik neem hiervan akte. Wij weten onze inzet, wij weten hoe wij daar momenteel in staan, hoe wij daarin handelen en daar laat ik het voor zover even bij. Namens de Partij van de Arbeid spreek ik ons vertrouwen uit in de toekomstige ontwikkeling van dit gebied op basis van de kernwaarden natuurinclusiviteit, hoogwaardige openbaar groen en water en de betrokkenheid van toekomstige bewoners en de inrichting en het onderhoud. Dat gezegd hebbende zullen wij de voorgenomen motie niet in stemming brengen, laten brengen, maar blijven de ontwikkelingen kritisch volgen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer, u trekt de motie in? Oké, dat is dan helder. Mevrouw Kames, u wilt een vraag, een interruptie?

Mevrouw Kames: Ik wilde eigenlijk zeggen: het is wel zo dat de geloofwaardigheid in de politiek wel minder wordt als je met een persoonlijke flyer gaat zeggen: er wordt niet gebouwd en het komt later wel. Dus dat vind ik dan wel jammer.

De voorzitter: Maar dat is geen vraag, dat is een opmerking. Dat had u ook bij uw opmerking, in uw tweede termijn kunnen noemen. Geef ik nu het woord aan de heer Dolmans van D66

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter en ook dank aan de wethouders voor de beantwoording. Tweetal vragen die ik had gesteld had ik niet heel duidelijk antwoord op gekregen in mijn ogen. Ik had de vraag gesteld van wat voor maatregelen neemt u tijdens de bouw om de zorgen en de gevolgen voor plant- en diersoorten weg te nemen? Het antwoord ging over communicatie, dat is het antwoord op het stukje verkeersveiligheid. Maar op het stukje gevolgen voor plant- en diersoorten gaat communicatie denk ik niet heel erg helpen. Dus graag nog antwoord welke maatregelen u gaat nemen tijdens de bouw daarvoor. Dan, ja, het antwoord wat betreft de monitoring. Misschien heb ik het verkeerd begrepen, maar mij is niet duidelijk: gaat u nou pas beginnen na de inrichting of begint u nu al? En mijn vraag was eigenlijk van: kunt u aangeven wanneer u verwacht daar de eerste rapportage over te geven? En dat antwoord kan zijn eind 2024 of begin 2025. Maar ik hoop dat u daar iets duidelijker over kunt zijn. Dan, naar aanleiding van de vragen en de beantwoording door de wethouder over de waterhuishouding, kunt u nog eens een keertje schetsen wat de verantwoordelijkheid is van provincie, van hoogheemraadschap en van de gemeente wat betreft de waterhuishouding? Want ik heb het gevoel dat daar echt heel veel onduidelijkheid over bestaat. Ten slotte een vraag richting de collega van Wij. Ik ben geen verkeersdeskundige, maar hoorde ik u zeggen dat u voorstelt om het bouwverkeer langs de Lidl en de school te laten gaan in plaats van over de Lange Kleiweg? Of heb ik dat verkeerd gehoord?

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ik mag reageren? Ja, top. Ik vroeg aan de wethouder of dat geen andere mogelijkheid was, maar volgens mij loopt die weg net op een andere manier en loopt niet direct langs de school, want de school ligt dieper de wijk in. Maar dat laat ik graag aan de beantwoording van de wethouder.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, wilt u verder? Als u was klaar, prima. Mijnheer Cupedo, wilt u nog gebruik maken van de tweede termijn?

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouder, voor de uitgebreide beantwoording. Geen aanvullende vragen.

De voorzitter: Mijnheer Oelen, wilt u...Nee. Andere raadsleden? Nee. Oh, mevrouw Van Maarseveen, excuses, van GroenLinks. Uw tweede termijn.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Ik was nog even nieuwsgierig, want ik weet niet of het beantwoord is of ik heb het misschien niet goed gehoord over de parkloper die over grond loopt die niet in eigendom is. Dus wat als er geen overeenstemming komt met de eigenaar, wat dan het plan B is? En ik hoorde de wethouder iets zeggen over de versterking van de biodiversiteit en dat daar extra investeringen voor nodig zijn. Dus ik vroeg me af of hij dat even wat extra kon uitleggen? Verder ben ik wel heel nieuwsgierig of Wij. Rijswijk nu voor of tegen gaat stemmen? Want het is een heel mooi debat, maar ik kon er niet heel goed uit horen wat ze nu precies gingen doen, dus daar ben ik gewoon wel nieuwsgierig naar. Dank u wel.

De voorzitter: Ik geef mijnheer Van Dam, misschien kunt u duidelijkheid geven.

De heer Van Dam: Er staan nog een aantal zaken open. Wat mij betreft is de Lange Kleiweg echt wel een heikel punt voor ons. En OV ook. Dus ik wacht daar nog wel even de tweede termijn van de wethouder op. Als u dat goed vindt.

De voorzitter: De heer Van Dam houdt het nog spannend en wil natuurlijk antwoord op de andere vragen. Of concretisering moet ik zeggen. Volgens mij zijn...De heer Dolmans willen interrumpen?

De heer Dolmans: Ik wil toch even een vraag stellen aan de heer Van Dam. Want, weet je, deze wereld verandert ontzettend snel en duidelijkheid...Laat ik het zo zeggen: zekerheid vandaag over alles wat er in de toekomst ligt, is er niet. Dus als u om duidelijkheid vraagt, dan zou u ook zelf duidelijkheid moeten geven. Dan is mijn vraag aan u: wat zijn uw plannen voor de inrichting van de Lange Kleiweg? Wilt u daar een knip? Wilt u daar geen knip? Hoe ziet u de inrichting daarvan? Dat is dan ook wel belangrijk om te horen van Wij.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u deze vraag beantwoorden?

De heer Van Dam: Natuurlijk. Ik ben daar volgens mij vrij duidelijk geweest in mijn eerste termijn. Ik wil dat die weg, dat er in ieder geval oplossingen voor de doorstroom komen, voor de veiligheid. Er zijn ook hele discussies met volgens mij RAC daar geweest over de veiligheid van die weg. En volgens mij had ik nog een derde punt, maar dat heb ik ook in de eerste termijn aangegeven. Ja, kijk, de heer Dolmans doet alsof het heel raar is dat wij die duidelijkheid willen hebben over wat er met die Lange Kleiweg gaat gebeuren. Maar het lijkt me op zijn minst dat er toch iets meer bekend over moet zijn dan helemaal niks. Want toen we hiernaar vroegen in het Forum, toen was er enkel nog beginnende gesprekken. We hebben het gehad over een fietsstraat. Het is nu totaal niet duidelijk. Dus ik zoek daar echt wel naar. En het lijkt me niet heel onlogisch. Dat is ook wat veel Rijswijkers vinden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan kijk ik naar uw raad. Dan sluiten we de tweede termijn voor uw raad. Geef ik het woord aan wethouder Van de Laar voor het beantwoorden van de aanvullende vragen en aanscherpingen.

De heer Van de Laar: Voorzitter, jammer Rijswijks Belang dat u niet voor stemt. U stemt tegen, zegt u, maar u heeft wel, maar dat is niet mijn...Bedankt voor de koffie. U vraagt heel terecht naar de ontheffing voor de ransuil. En kan je nou starten met de bouw als die ontheffing er niet is? Nee, dat kan niet. Dat kan bij geen enkel bouwproject, dus dat moet er komen en het bevoegd gezag heeft dus aangekondigd dat ze voornemens zijn die te verlenen. Maar voor vanavond staat dat niet in de weg om een bestemmingsplan goed te keuren. Maar de bouw kan niet starten voordat die ontheffing er is. Over de Lange Kleiweg en over de herinrichting heb ik denk ik voldoende gezegd. Ik denk ook echt niet dat we het hier vanavond bijvoorbeeld moeten hebben over hoe de stromen van het bouwverkeer moeten gaan over welke weg, et cetera, dat moeten we echt aan de uitvoerders overlaten. Er zijn heel veel variabele aspecten die daar van invloed op zijn. Planning, wegen,

investering, et cetera. Maar het idee is dat wij zo efficiënt, met zo min mogelijk overlast, en efficiënt bedoel ik ook vanuit kosten en rekening houden met de bouwplanning, dat gaan uitvoeren op een manier dat het veilig en leefbaar is tijdens de bouw en in de toekomst als alles af is. Dus dat is de insteek. Welke maatregelen worden er genomen? Heel veel maatregelen tijdens de bouw, maar als ik me concentreer op natuur, is al eerder gezegd, we gaan niet onnodig natuur vernietigen. Dus er worden niet bomen gekapt die onnodig gekapt zouden zijn, waarvan achteraf blijkt dat dat onnodig was. Dus daar zal extra naar worden gekeken, zodat er niet extra investeringen gedaan moeten worden, ook in die bosloper en parkloper, vanwege bouwactiviteiten of de vernietiging van de natuur als gevolg van die bouwactiviteiten. Dat zou ongelooflijk stom zijn natuurlijk als dat is. Daarnaast houden we ons aan de wet. Dat is vrij belangrijk bij de bouwactiviteiten als het gaat over de natuur. Ik denk dat we eerst maar één voor één de stap moeten nemen om het college de opdracht te geven met dit bestemmingsplan zodat de organisatie vervolgens die maatregelen allemaal kan uitwerken. Onder andere in dat BLVC-plan. En ik zeg u toe dat u daar, ik denk medio 2025, daar uitgebreid over wordt geïnformeerd. En dat kan op een Sionsgaarde avond. En als u dat in de openbaarheid wilt brengen, dat kan dan ook. En dat kunt u ook op die avond dan zelf met ons besluiten over wat we daarover naar buiten brengen ten aanzien van zo'n technisch plan is het dan feitelijk. Maar dan kom ik toch weer uiteindelijk terug bij communicatie. Uiteindelijk moet iedereen goed weten wat er staat te gebeuren. Ten aanzien van de waterhuishouding, dan begeef ik mij een beetje op het oude terrein. Ik heb net even geschakeld met de heer Wit over de taken en rollen. Het is zo dat wij het gebied, dat wij wel verantwoordelijk zijn om het gebied in te richten. Dat doen we op basis van de regels van het hoogheemraadschap in dit geval. En de grondeigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor de afvoer van het water en de waterhuishouding op het eigen gebied. En de gemeente is dan vervolgens weer verantwoordelijk om dat afvalwater te ontvangen. Daarom moeten wij genoeg, noem het vijvers, watergangen maken zodat vanuit polderwater, dus binnen de woonwijken, ook gelost kan worden op het boezemwater. Dat is dan de Vliet onder andere in dit geval. Maar een heel groot deel van het water gaat ook de andere kant op en niet naar de Vliet. Dus het zit vrij ingewikkeld in elkaar. Het zijn veel spelers. De provincie in dit geval heeft ook nog een rol te spelen, omdat die verantwoordelijk zijn voor de Vliet en het boezemwater en die kade die daar is. Dus het zijn veel partijen, maar daar is ook veel contact mee onderling. Voor al die partijen zelf is het heel duidelijk waar de verantwoordelijkheden liggen. Daar doet zich dan nu wel een onderzoek voor. Die wateroverlast die ervaren wordt, komt dat nou door de damwand die de provincie heeft geslagen? Dat moet wel echt goed worden onderzocht, want uiteindelijk is dat ook een grote financiële kwestie natuurlijk, als daar een reparatie voor nodig is. Namelijk dat er misschien wel gaten worden geboord in die damwand zodat er weer water weg kan stromen of naar de Vliet kan stromen. Nou, dit zijn beschouwingen van een absolute leek, maar zo zitten de rollen in elkaar en de taken en verantwoordelijkheden en een deel van de inhoud. Dan kom ik terug naar de inzet bij de MRDH. Ja, dat gebeurt al. We zijn echt volop, zowel ambtelijk als bestuurlijk zetten we ons in bij de MRDH en ik geef daar ook regelmatig terugkoppeling op, dus daar vind ik een toezegging overbodig. Ten aanzien van de parkloper, er is een deel niet in eigendom zelf, maar we hebben als gemeente alle ruimtelijke instrumentarium om wel te bepalen wat daar mag komen. Daar hebben we ook gesprekken over gevoerd met de eigenaar. Dus ook al komen we er niet uit, dan hebben we toch wel ruimtelijk kunnen we bepalen wat daar gaat komen, omdat wij de eigenaar zijn van de bestemming, uw raad als eerste. Desalniettemin lopen die gesprekken heel goed, wat daar verder zou moeten komen. De biodiversiteit en investeringen, daar had ik het over in relatie tot het slagenlandschap. Maar dat zou ik nu echt buiten de discussie willen houden. Ik denk dat vanavond het belangrijkste is om te realiseren dat het slagenlandschap niet bebouwd wordt en dat, dat een belangrijk biodiversiteitsgebied is en ook nog culturele historie. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Van de Laar. Ik zie dat de heer Van Dam u wil interrumpen. Kort.

De heer Van Dam: Ja, ik heb nog twee dingen niet gehoord namelijk. Kijk, ik kan nu wel veel weer in detail opgaan op die Lange Kleiweg, maar waar het mij om gaat en misschien kan de wethouder dat nog even duiden, is dat we straks gewoon elfhonderd woningen plaatsen in Pasgeld-Oost en Pasgeld-West. Dat we geen perspectief hebben voor de Lange Kleiweg. Dus ik hoop dat u vanavond toch wel perspectief kunt geven in plaats van alleen ons te verzekeren dat we het niet gaan hebben over bouwverkeer, dat we het niet gaan hebben over maatregelen die u wel kunt gaan doen en dat we het ook nog niet gaan hebben over de inrichting daarvan. Ik wil gewoon wat meer...

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wat is uw vraag?

De heer Van Dam: Ik wil wat meer duidelijkheid over wanneer nou die aanpassingen aan die Lange Kleiweg op de planning staan en wanneer dat komt? En ik ben ook ingegaan op het krediet, daar heb ik ook nog geen antwoord op gehad, want blijkbaar is het krediet nog niet vastgesteld in onze begroting voor de aanpassingen op de Lange Kleiweg. Wat me doet afvragen of het überhaupt wel kan gezien onze financiële status van onze gemeente. En dat zijn voor ons echt hele belangrijke dingen en ik wil, als de wethouder daar straks antwoord op gaat geven, eigenlijk met mijn fractie tien minuten schorsen om hier een afweging over te kunnen maken, mits we hier wel antwoord op krijgen. Want als ik hier geen antwoord op krijg, dan kan ik sowieso niet instemmen met dit plan.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar, wilt u deze vragen beantwoorden? Of heeft u ze al beantwoord?

De heer Van de Laar: Ja, voor een groot deel wel. Ik denk dat ik inderdaad weinig van de zorgen in die zin kan wegnemen. Dat spijt mij, maar dat is natuurlijk wel de realiteit. Dat we bezig zijn met gebiedsontwikkelingen waar je niet een blauwdruk hebt vanaf moment één. Er zijn heel veel zaken wel die u zou kunnen zien als een waarborg, waaronder resultaten, laat ik dat niet zeggen. Zoals een mobiliteitsstrategie die uiteindelijk zijn beslag moet krijgen, ook op de Lange Kleiweg. Eén van de zaken daarin was dat we van 50 naar 30 kilometer per uur gaan voor de Lange Kleiweg. Dat zouden we... We zijn nu in het kijken welke straten we als eerste in Rijswijk die maatregel doornemen. Het zou nog wel interessant kunnen zijn, ik stel niet voor om het nog vanavond te doen, maar bijvoorbeeld bij het kaderdebat, als u als raad dat graag wil om via een motie op te roepen om zo'n maatregel als eerste te nemen. Dat is nou echt een maatregel die vrij makkelijk doorgevoerd kan worden. De inrichting ter plekke is niet helemaal, of helemaal niet, op 30, maar toch zouden we kunnen kijken van zo'n maatregel willen we in de toekomst sowieso dat die naar 30 gaat. Laten we daar nou eerder mee beginnen. Maar daar heb ik ook wel uw steun bij nodig. En voor de rest schetst u zelf heel goed waar het vanavond niet over gaat. Daar kan ik niet meer dan eens met u zijn dat het daar dan niet over gaat en dat het besturen en ook uw rol in de raad best wel lastig is omdat er zoveel onzekerheden zijn. Maar de zekerheid zit wel dat u allen in uw verkiezingsprogramma's en we in ook de mobiliteitsstrategie hebben gezegd dat we streven naar verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers en daarmee dus ook streven naar hele goede ontwerpen. Daar is voor de Lange Kleiweg inderdaad nog een nieuw krediet voor nodig. Zo'n krediet, dat betekent als we een weg aanleggen daar wordt dan dertig tot vijftig jaar op afgeschreven. Dus dat zijn jaarlijkse kapitaallasten. En dat is vaak wel redelijk overzichtelijk. Het zijn zware financiële tijden, daar heeft u helemaal gelijk in. De kadernota is ook naar uw raad toegegaan. Daar ziet u dat we vrij pijnlijke besluiten moeten nemen over dingen die we niet meer kunnen doen. Maar daar ziet u ook dat het ook mogelijk is om wel nog dingen te doen. Bijvoorbeeld renovatie van een zwembad, waar in andere gemeenten het zwembad bijvoorbeeld wordt gesloten. Ik wil het vanavond niet over het zwembad hebben en ook

niet over de begroting, maar het is wel een voorbeeld van dat er binnen zo'n begroting, het is een kwestie van keuzes, en keuzes met een mogelijk overzichtelijke financiële impact. En als stad houden we ook niet op met ontwikkelen natuurlijk, maar gaan wij door. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Ik kijk naar wethouder Wit. Volgens mij was er nog een vraag van de heer Dolmans aan u, mijnheer Wit.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog even aan mijn collega aangeven dat hij inderdaad de taak en rollen goed heeft weergegeven als het aankomt op water. Ik wil er nog aan toevoegen dat dit project, juist dit project, ook bij de Bestuurlijke Watertafel en bij het hoogheemraadschap bekend staat als een wijk van de toekomst als het gaat om de waterhuishouding. En ook de reden dat wij uiteindelijk samen met de ontwikkelaar en ook druk hebben gezet op de ontwikkelaar om met lichtgewicht bouwen te werken ook heel duidelijk iets gaat doen voor de waterhuishouding. De extreme voorbelastingen en het hele grote zware funderingen aanbrengen met enorme grote gebouwen erop, dat zal toch op een iets andere manier kunnen plaatsvinden en daardoor ook een gunstig effect kunnen hebben. Maar de vraag die ik kreeg ging over de monitoring van de biodiversiteit en wanneer we dat dan gaan doen en vooral wanneer we ook gaan terugkoppelen aan de raad. Zoals ik net ook aangaf, ik dacht dat ik wel duidelijk was geweest, maar misschien moet ik het nog eventjes heel duidelijk schetsen. Wij kijken terug, we gaan terugkijken in de database of wij gegevens kunnen vinden van dit gebied over flora en fauna, planten en dieren moet ik het noemen. Vervolgens gaan wij met de rapportage van TAUW en de waarnemingen daarin kijken: wat is er nu aanwezig en wat was er de afgelopen tijd waargenomen? Dat zouden we kort aan u terug kunnen koppelen, maar dan doen we feitelijk nog geen monitoring. Het enige wat we dan doen is terugkijken naar wat we in het verleden hadden. Vervolgens gaan we de beplanting aanbrengen van de park- en bosloper en het gebied zelf, dus nadat de woningen gebouwd zijn. En op dat moment gaan we dus een nulmeting doen. Dan weten we ook de beplanting die we ook in de park- en bosloper die we gaan aanbrengen, die planten we daar ook met het doel om die doelsoorten die we daar graag willen hebben terug te laten komen. En dat gaat zowel om planten als om dieren. En vervolgens kijken we als die beplanting er eenmaal staat en de wijk die is opgeleverd dan gaan we na twee jaar een meting doen en kijken: heeft de beplanting die wij hebben aangebracht en heeft de wijze waarop we de wijk hebben ingericht ook het gewenste effect of moeten we wellicht nog bijsturen? Dat is de wijze waarop we de monitoring gaan plaatsvinden. Ik denk dat ik dan in de tijd redelijk duidelijk heb weergegeven hoe dat eruit gaat zien. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Ik zie dat de heer Dolmans u nog een vraag wil stellen.

De heer Dolmans: Het proces is me helemaal duidelijk, maar de vraag blijft wanneer komt dan de eerste rapportage over het terugkijken op de data? Komt dat in oktober, komt dat in januari?

De voorzitter: Wethouder Wit, kunt u een termijn aangeven?

De heer Wit: Eerste kwartaal 2025, voorzitter.

De voorzitter: Dat is een duidelijk antwoord. Dan kijk ik naar uw raad. Mijnheer Van Dam, u wilde een schorsing van tien minuten om met uw fractie te beraadslagen over de gestelde vragen. Ik stel voor dat te doen, de vergadering te schorsen tot 21.52. Ik wil u vragen weer uw plaats te nemen. De tien minuten schorsingstijd is voorbij. Ik geef graag het woord aan de heer Van Dam van Wij. Rijswijk. U heeft om de schorsing gevraagd, dus ik geef u het woord, mijnheer Van Dam. Ik wil graag ook stilte in de zaal en aandacht voor elkaars inbreng. De akoestiek van deze zaal leidt ertoe dat ook je bijna niet goed kunt fluisteren. Ik snap wel dat die behoefte er is binnen een fractie, maar het leidt wel af. Dus ik wil graag aandacht voor de heer Van Dam.

De heer Van Dam: Eens. Voorzitter, we hebben het net echt lang gehad hierover. Het is niet makkelijk. We zijn niet per se tegen de huizen. Dat heb ik al gezegd in de eerste termijn. We hebben wel een hele duidelijke voorwaarde gesteld voor als we gaan bouwen. Die hebben we ook gecommuniceerd. Eigenlijk vier, drie jaar geleden al. En dat was die mobiliteit. Dat was voor ons echt een heet hangijzer. Die moest geborgd worden in dit plan. We zien nu echt best wel wat onzekerheden. Ten eerste het krediet wat we er nog doorheen moeten krijgen. En ten tweede de weinige oplossingen die nu worden geboden. Zodat tijdens de bouw, maar ook echt dat straks als er mensen gaan wonen, dat het daar gewoon veilig en bereikbaar is op die plek. Daarmee gaan we tegen stemmen. We willen wel daarbij benadrukken dat we de suggestie van de wethouder om bijvoorbeeld die 30 kilometer per uur naar voren te trekken, dat we die meenemen naar het kaderdebat. Ik vond dat een goede suggestie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dat kan ik beschouwen als een stemverklaring van uw fractie bij het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Pasgeld-Oost. De motie die ingediend was, die is teruggetrokken nadat de heer Wit heeft aangegeven het eigenlijk te willen omarmen, dus daarmee is die motie, die komt niet meer in stemming. Dan rest nu dat u kunt nu overgaan tot stemming. Ik kijk naar uw raad. Is er behoefte aan een stemverklaring bij dit punt? Dat is niet het geval. Dan kunt u overgaan tot stemming. Ik kijk naar rechts, naar de techniek. Met negentien stemmen voor en tien tegen is het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Pasgeld-Oost aangenomen. Dan stel ik nu voor om een hele korte schorsing van drie minuten. Is daar behoefte aan? Nee, omdat er ook insprekers waren. Ik weet niet of daar behoefte aan is. Nee. Dat is niet het geval. Dan gaan we door naar het volgende besprekingspunt.

10. Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Campus at the Park (RV 24-029)

10.a Amendement - Openbare Ruimte Kesslerpark (BvR)

10.b Raadsvoorstel vaststellen Bestemmingsplan Campus at the Park (RV 24-029)

De voorzitter: Het raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Campus at the Park. En daarvoor heb ik als sprekers, heeft de heer Ed Braam zich als eerste aangemeld. Beter voor Rijswijk, mijnheer Braam, ik geef u graag het woord.

De heer Braam: Voorzitter, dank u wel. Dit voorstel ja, we hebben het eigenlijk meer dan uitgebreid besproken in diverse commissievergadering, voorvergaderingen zoals dat hier heet. Wat denk ik nog belangrijk is in dit kader is om een paar specifieke puntjes hier vanavond nog aan de orde te stellen. Eén is, dat hopen wij vanuit het college nu eindelijk te horen, dat alle informatie rondom het parkeren, ook al is dat niet in directe zin vanavond het onderwerp, maar wel voor 80 procent in de zienswijze terug te vinden. Of die discussie rondom ballenmaker maken, laat ik het maar specifiek noemen, of dat in ieder geval boven water is gekomen. En daar duidelijkheid over is. Dus die afspraken ook onverkort nagekomen kunnen worden. En het andere stuk, dat heeft u kunnen zien, is een technisch amendement. Omdat we vinden dat dit besluit echt sluitend moet zijn. En dat betekent dus dat het parkeren, de buitenruimte als zodanig, die al tussen neus en lippen door zo benoemd wordt in het stuk, maar ook met daden, in dit geval een extra besluit in het stuk wordt vastgelegd. Het is een amendement om dus een vijfde puntje toe te voegen en dus daarmee de buitenruimte buiten het voorstel in het geheel te houden. Dat wordt hier dan aan toegevoegd en vanavond zou ik dat graag in stemming willen brengen. Voorzitter, vanuit Beter voor Rijswijk hebben we verder geen specifieke bijzonderheden. Alle zaken die eerder zijn besproken die herkennen wij,

zijn terug te vinden en is in overleg met verschillende partijen tot iets moois gekomen. Ik hoop ook dat het moois uiteindelijk ook tot stand komt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Ook voor de toelichting over het amendement. Ik heb inderdaad ook teruggekeken naar de Forum Stad en ik denk dat het goed is om inderdaad in uw termijn toe te spitsen op het raadsvoorstel zelf en inderdaad geen vragen meer opnieuw te gaan stellen over het parkeren en dergelijke. Althans, daartoe nodig ik u uit. Dan geef ik het woord aan de heer Oelen van de VVD.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Er is inderdaad al zeer uitgebreid over gesproken, dus dat hoeft allemaal geen herhalingen, althans geen oeverloze herhalingen. Kort en goed, het standpunt van de VVD is dat wij deze belangrijke bestemmingsplanwijzigingen van harte steunen. In het hart van Rijswijk wordt een mooi gebied ontwikkeld waar gewerkt en gewoond kan worden. Ook benoemd door de heer Braam, de zorgen over de herinrichting van de openbare ruimte, hebben we in Stad uitgebreid over gesproken. De wethouder was lenig genoeg in Forum Stad om te zeggen dat een voorstel hierover naar de raad zou komen. Maar goed, het amendement van de BVR gooit daar nog een extra slot op de deur. Een extra slot op de deur is in deze tijden altijd verstandig, dus het VVD zal dat amendement natuurlijk willen steunen. Ik wil wel voorkomen dat we in de raad verschillende interpretaties van het begrip openbare ruimte gaan hanteren, want dat zou zomaar kunnen. Dus ik zal even een voorzetje maken. Het gaat om, wat mij betreft, de situering van de parkeerplekken, dus niet om het aantal. Dat stellen we volgens mij vanavond met dit bestemmingsplan wel vast. Het gaat om vragen als wel of geen fietsstraat, wel of geen shared spaces, de wijze van herinrichting van de kruising, et cetera, et cetera. Dus de vraag nog wel hier van mij aan de wethouder is of hij deze beelden deelt, dat het over dit soort punten zou moeten gaan? Dus de brede herinrichting van de openbare ruimte. Voorzitter, ik hecht er ook zeer aan dat het oorspronkelijke amendement nog steeds als relevant wordt gezien. Namelijk dat die herinrichting in goed en tijdig overleg gaat met alle betrokkenen in de omgeving. Met ondernemers, met bewoners, maar ook met de projectontwikkelaars die er nu gaan bouwen. Althans ervan uitgaande dat dit bestemmingsplan vanavond wordt geaccordeerd. En het is daarmee niet gezegd dat iedereen dan aan het einde van de rit tevreden is met het resultaat. Want ja, zoals ik in mijn eerdere betoog ook heeft gezegd, het algemeen belang niet ook gediend te worden. Maar serieuze betrokkenheid waarbij wat mij betreft ook bestuurlijke aandacht is om te komen tot het beste resultaat. En nog één vraag dan aan de wethouder: kan hij hier vanavond toezeggen dat die uitwerking in goed overleg met tenminste door mij genoemde stakeholders uitgevoerd gaat worden en dat hij zelf ook vinger aan de pols houdt? Wellicht wil de wethouder de raad ook tussentijds informeren over het verloop waarbij het periodieke Stadsas beraad volgens mij een uitgelezen kans is. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Campus at the Park, waar wonen, werken en verblijven elkaar ontmoeten. GroenLinks Rijswijk staat positief ten opzichte van dit plan. Het helpt de woningnood onder jongeren, studenten en starters op te lossen. En bevordert de doorstroom van senioren. Het is een mooi voorbeeld van de stedelijke verdichting die niet ten koste gaat van het groen. Er komen heel veel bomen bij en het gebied wordt een stuk groener en aantrekkelijker. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Dan geef ik het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ook de ChristenUnie is blij dat er weer een woningproject voor ons ligt waarin er sprake is van verdichting, dat er meer woningen komen, dicht bij bestaand OV. Het station is zelfs op loopafstand voor deze woningen. Maar, en zometeen zullen we dat in de motie ook bespreken. We maken ons wel zorgen over de jongeren woningen die gepland zijn, zo dichtbij het spek van een 24/7 open gokhal zitten. En het lastige is dat wij net de vergunning hebben verlengd van deze gokhal, terwijl er dus honderden jongeren dichtbij gaan wonen. Er zijn verder ook geen activiteiten voor jongeren te doen in dit gebied. Als ChristenUnie, ik heb niet zozeer een vraag, maar ik wil gewoon even mijn zorgen delen over deze bouwplannen, terwijl ik normaal gesproken enthousiast ben en mee stem over woningprojecten waarin in de stad Rijswijk er verdichting optreedt bij bestaand OV. Maar helaas heb ik hier grote zorgen bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik het woord aan de heer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. Volgens D66 maakt dit bestemmingsplan een campus mogelijk waar wonen, werken en leren samenkomen in een stedelijk groene omgeving. Er zal worden gewerkt aan geothermie en het opwekken van duurzame energie en andere innovaties. Deze ambitie wordt ook breed gesteund in de regio. Het gebied is goed bereikbaar met openbaar vervoer en met de voorgestelde verbetering in de openbare ruimte kan dit gebied aantrekkelijk worden voor bedrijven en inwoners. Ik zou moeten zeggen, weer aantrekkelijk worden. Wonen zal geschikt zijn voor verschillende doelgroepen, studenten, starters en ook ouderen die kleiner en dichtbij voorzieningen willen wonen. Het college heeft eerder toegezegd de uiteindelijke gebiedsinrichting nog met de raad te bespreken en onze overige vragen zijn ook in het Forum beantwoord. D66 zal daarom instemmen met dit bestemmingsplan en ook het amendement van BVR steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ook de PvdA is blij dat het gebied achter station Rijswijk een nieuwe herinrichting krijgt en onder andere de verlaten kantoorpanden en de voormalige researchlabs van Shell een nieuwe bestemming krijgen. Economische bedrijvigheid naast woningen voor een diverse doelgroep waaronder studenten lijkt ons een goede zaak. PvdA heeft bij het ontwikkelkader, en dat was op het einde van de vorige raadsperiode, nog wel gepleit voor betaalbare huur, liefst ook in de sociale huursector. Nu vallen de studentenunits daar wel onder. We zijn ook tevreden dat deze doelgroep ook in Rijswijk woonruimte wordt geboden, maar het lost het probleem van krapte op de woonmarkt voor sociale huurders die meer privacy wensen niet op. Maar zoals gezegd, dit gebied gaat een nieuw, hopelijk bruisend karakter krijgen van innovatieve economische bedrijvigheid gecombineerd met een campus voor studenten en andere groepen in een autoluwe setting en voldoende groen. We roepen de wethouder nog wel op om het behoud van goede bus- en tramverbindingen, dus naast het spoor ook, bij HTM en in de MRDH goed te verdedigen, ook gezien de bouwontwikkelingen in het Havenkwartier. Het zou ons gerust stellen als de wethouder daar nog even in de beantwoording aandacht aan geeft. Voorzitter, wat betreft het ingediende technisch amendement, kunnen wij akkoord gaan met een separaat raadsvoorstel voor de inrichting, dan sluit ik een beetje aan bij de heer Oelen, ook daar waar het om de parkeerplaatsen gaat. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Schie van de CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wij vinden het ook een heel mooi en innovatief plan. Maar wij maken ons wel zorgen over de beschikbaarheid van huizen in het plan voor het middensegment, nu een groter deel van het woonprogramma onder de huurregeling komt te vallen. En onze vraag is dan ook: wordt dit gecompenseerd door elders meer woningen voor het

middensegment toe te voegen? Net als bij het vorige agendapunt, maakt ook hier het CDA zich zorgen over de mobiliteit. Er komen negentienhonderd woningen en de nodige bedrijvigheid. Die zullen meer ook nu nog niet voorzienbare verkeersstromen met zich meebrengen. Ons is niet duidelijk uit het raadsvoorstel hoe het STOMP-principe met name wordt uitgewerkt voor wat betreft innovatieve mobiliteitsvormen en daar zouden we graag nog meer informatie over krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. Laat ik even vooropstellen dat ik het proces vind ik een beetje rommelig zijn gegaan. We kregen op vrijdagmiddag nog een, schijnbaar via een pop-up in iBabs, nog een toezegging over een besluitvorming toegereikt als raad zijnde. Bij sommige van ons werkt dat systeem helemaal niet, op iBabs, die pingetjes. Ik heb meerdere raadsleden gesproken die dat ook konden bevestigen. Dus uiteindelijk na een telefoontje maandag van: zijn er nog stukken? Ja, het staat op iBabs. Dus ik vond het wel een beetje vervelend gaan dat er nog stukken werden toegevoegd. En überhaupt als wij een raadsvoorstel hebben, die wordt helemaal ingericht op bepaalde onderdelen, wat dan op een gegeven moment een toezegging over besluitvorming daaraan kan bijdragen, is dat dus de nieuwe regel dat we voortaan allemaal raadsplannen hebben en dat we dan allemaal besluitvormende toezeggingen eraan toe kunnen voegen? Wordt dat een onderdeel van de besluitvorming? Of gaan we gewoon net zoals voorheen het raadsvoorstel terugsturen naar de tekentafel om die wijzigingen daarin op te nemen? Voor mij is het nieuw. Als we zeggen: het is een nieuwe regel, dan pas ik me daaraan aan. Maar wat mij betreft niet. Wat mij betreft gaan we gewoon stemmen over het voorstel zoals het er nu ligt met alle onderdelen erin. Het zijn zeventien pagina's. Tussen die zeventien pagina's staan een aantal dingen zoals mobiliteit, ook over het parkeren. En ik denk dat als wij over dit besluit gaan besluiten, dat we gewoon stemmen over dit plan. Ondanks dat er daarnaast nog een toezegging document aanwezig is. Dus daar zou ik wel graag even echt verheldering over willen. Over wat we nu precies gaan stemmen. Stemmen we over de toezegging, over de besluitvorming, over het plan wat er voor ligt? Er is de afgelopen dagen is er ook aan de gang besteed door Rijswijk TV Feel Good. En ook Rijswijks Dagblad heeft een aantal stakeholders geïnterviewd. Ik zou iedereen willen adviseren om toch eventjes die berichten ook te gaan lezen. Hoe mensen erin staan. En ook eigenlijk de onduidelijkheid die ook is ontstaan over de parkeerplaatsen. En het gaat uiteindelijk niet alleen maar over de dertien parkeerplaatsen van Sir Winston, maar over alle parkeerplaatsen in het hele gebied waar bijvoorbeeld CBR, Sir Winston, TUI zich zorgen om maken. Maar goed, dat hebben wij geuit. Ja, voor ons ook als een huis boven water staat het amendement uit 2022 in het voortraject waarin wij afspraken hebben gemaakt dat de huidige parkeerplaatsen in het openbaar gebied blijven gewoonbehouden en gaan pas deels, of in ieder geval opgeheven worden, als er met de betrokken stakeholders een overeenstemming is bereikt. Ik hoor dat de heer Oelen ook gelukkig zeggen, dus laten we dat bij deze ook nogmaals een keer bevestigen. Als er geen overeenstemming is met de stakeholders, dan gaat wat ons betreft gewoon het plan niet door. Voorzitter, het bijzondere is in de besluitvorming in het raadsvoorstel, vraagt u bij punt 1 in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen. Volgens mij waren dat er behoorlijk wat. Ik heb denk ik even wat meer tijd nodig om die allemaal te lezen. Ik kan niet binnen een week, anderhalve week, twee weken al die zienswijzen nog even doornemen en de beoordeling daarvan. Een hele knappe prestatie. Dus ik zou er best wel over willen instemmen, maar ik zou ook iets meer de tijd willen hebben om dat even door te lezen, de beantwoording. Ja voorzitter verder, even kijken hoor. Zoals ik al aangaf op pagina 11, een hele passage over het parkeren, staat er nog steeds in. Als die eruit zou kunnen worden gesloopt met de toezeggingen als een document, dan zijn we u zeer erkentelijk. Wij betreuren ook, voorzitter, dat er na de twee jaar dat dit traject loopt is er voldoende

tijd geweest om met alle stakeholders te praten. Waarom pas op 13 juni een afspraak maken met de Sir Winston, een paar dagen voor de vergadering. Ik begrijp dat niet. We hebben zo lang de tijd is om al die plooiën glad te strijken, om overeenstemming te bereiken. Het rommelt nog steeds overall gewoon. We hebben daar eerlijk gezegd geen goed gevoel bij. Ik kan nogmaals weer een amendement dat proberen glad te strijken in de coalitie. Ik twijfel erg, dat mag u best weten. Dus ik hoop op een heel verhelderend antwoord van de wethouder. En welke toezeggingen kunnen worden gedaan bij dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik het woord aan de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Voorzitter, dank. Dit plan gaat over 1371 woningen die we gaan toevoegen op de voormalige Shell locatie. Maar anders dan andere woningbouwplannen is dit toch wel op een iets kleinere postzegel dan bijvoorbeeld plannen van Pasgeld-West. Het zijn heel veel woningen op een wat kleiner gebiedje. Maar laat ik in dit geval wel positief beginnen. In tegenstelling tot een aantal weken geleden, waar we de plannen van het Havenkwartier bespraken, dat het hier echt wel beter uitgewerkt is. We hebben aandacht voor de bedrijvigheid. In het Forum vroegen we van: zijn er al bedrijven die hier willen zitten? Ja, er was een rijtje met aanzienlijke en leuke bedrijven die echt een toevoeging zijn voor dit gebied. Sociale componenten is ook rekening mee gehouden. En zelfs voor bereikbaarheid op de Volmerlaan zijn er toch wel een aantal aanpassingen geschetst die we gaan aanpassen. Dan is de vraag voor ons: is dat genoeg? Daar twijfel ik over en ik neig naar nee en ik geef drie redenen waarom. Waarin ik niet probeer in herhaling te vallen over het vorige agendapunt. We vroegen de basisfaciliteiten in het gebied, vroegen we in het Forum naar en specifiek vroegen we naar: wat zijn nou de plannen voor bijvoorbeeld educatie? Ja, daar zijn we nog aan het onderzoeken of er wel of geen nieuwe locatie of school moet worden geopend, maar dat onderzoek is nog niet afgerond. Zonde wat ons betreft. Verkeersaanpassingen Volmerlaan. 1371 woningen, dat zijn heel wat auto's. Is het dan genoeg wat hier geschetst wordt? Betwijfel ik, durf ik niet een ja of een nee op te zeggen. Zeker meenend bijvoorbeeld die discussie over de Lange Kleiweg, maar ook de onzekerheid over de parkeerplekken, zijn heel veel losse eindjes die hier zo zijn. Met die onzekerheid over die parkeerplekken beginnend, daar volg ik op een paar punten volg ik mijn collega de heer Weterings wel. Hoezo wordt er nu de keuze gemaakt om het los te trekken? Ik snap dat er onzekerheid is over een aantal parkeerplekken en het eigenaarschap daarvan, maar om dan dit uit het plan te halen en te zeggen van: we gaan later gaan we daar nog een Invulling aan geven vind ik apart, aangezien het bestemmingsplan in zijn geheel iets moet zeggen over het gebied. Dat betekent dat als we het vanavond vaststellen dat we onszelf beperken in de toekomst voor die parkeerplekken. Daarvoor had ik gezegd van: trek dat plan dan, laten we dat dan wat later vaststellen wanneer we wel zekerheid hebben over die parkeerplekken. Ja, ook aansluitend over het punt dat een dag geleden iets uploaden op iBabs toch wel voor een uitdaging zorgt, ook al is het aangekondigd in het Forum. Dat wil ik toch hier even meegeven. Voorzitter, concluderend, er zitten echt wel een aantal positieve zaken in dit plan. Die wil ik hier niet teniet doen. Maar voor ons niet genoeg. We gaan tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad. Ik geef het woord aan wethouder Van de Laar voor het beantwoorden van de gestelde vragen. Volgens mij zijn er niet heel veel vragen gesteld, namelijk in de eerste termijn.

De heer Van de Laar: Dat ben ik met u eens, voorzitter. Dank voor de beschouwingen en de vragen die wel gesteld zijn. Ik wil vanavond heel kort memoreren hoe we aan dit proces begonnen zijn. Waar Shell weg is getrokken, allerlei redenen die Shell daarvoor had, maar daar een enorm groot gat ontstond midden in de stad op een fantastische, waardevolle locatie naast het station. En toen zaten

we als Rijswijk eigenlijk met de handen in het haar, wat moeten we daar nou gaan doen? Zo'n groot gebouw, 60.000 vierkante meter. En dit is ook wel een belangrijke plek in de regio. Toen hebben we met meerdere overheden, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Delft is later aangesloten, de gemeente Den Haag, zijn we bij elkaar gaan zitten samen met Shell, nog voor de verkoop. Wat kan nou op deze plek komen? Deze plek is namelijk ontzettend belangrijk, ook zoveel ruimte komt niet vaak vrij in de regio. En in de regio is zich economisch aan het ontwikkelen en de regio heeft allerlei vragen, zoals woningnood oplossen, maar Rijswijk zelf moet zich ook ontwikkelen als stad. Ik ben die overheden zeer erkentelijk dat we samen onderzoek hebben gedaan, opdrachten hebben uitgezet, over wat moet op die plek komen. En dat was het idee van een campus, multifunctioneel, waar niet alleen maar één bedrijf zit, waar niet alleen maar woningen zijn, of niet alleen maar één onderwijsinstelling, maar een mix van dat alles. Met dat, die visie, is het Kessler Park in de verkoop gezet en ik ben ongelooflijk blij dat een partner als Kadans Science Park dat uiteindelijk heeft gekocht, die heel veel ervaring hebben met het ontwikkelen van allerlei verschillende soorten campussen, van onderzoekscampussen, bedrijfscampussen tot onderwijscampussen en hier wordt dat een mix. Dus dat vind ik mooi dat we hier vanavond dan uiteindelijk een bestemmingsplan voor hebben liggen, waar gerenommeerde bureaus en architectenbureaus hebben gewerkt, wat een enorme impact gaat hebben op Rijswijk en op de regio. BVR, het amendement. Strak beantwoording, dat is uitvoerbaar. En ik kan me ook voorstellen dat u zegt: het ligt in lijn met de toezegging die ik heb gedaan in het Forum. Dat u zegt, u wil daar toch iets meer duidelijkheid of waarborg voor hebben dat, dat ook daadwerkelijk zo gebeurt. En daarmee zal ik niet het amendement omarmen, want dat zou de toezegging zijn. Ik kan zeggen dat het uit te voeren is en dan ga ik er vanuit dat het in stemming wordt gebracht. De interpretatie van de openbare ruimte, VVD. U noemt een aantal onderwerpen, dat zijn onderwerpen die ik daar ook bij schaar. U heeft het over shared spaces, fietsstraat, parkeerplaatsen. Ik vind het belangrijk om te zeggen: het gaat om de ruimte die van de gemeente is. Dus dat zijn vooral de straten en dan gaat het ook over het groen overigens, hoe dat wordt ingericht. En niet de ruimte die in eigendom is van Kadans Science Park. Dus dat is aan hen en daar worden voor de volledigheid, toch gewoon nog altijd mooi om te noemen, kan niet vaak genoeg gezegd worden, vijfhonderdvijftig nieuwe bomen aan toegevoegd. U vraagt ook naar de status van het oorspronkelijk amendement. Dat is deels vanavond in die in stemming gaat, beschouw ik dat als afgedaan. Maar niet punt 6. En dat is waar u op doelt. Over onder andere de parkeerplaatsen en de overeenstemming die er moet zijn met stakeholders in het gebied. Dus dat beschouw ik, dat punt, als nog in uitvoering en in samenhang met het amendement van BVR. Ziet u daar zelf op toe? Ja, dat kan ik ook toezeggen. Ik wil er niet op terugkoppelen. Overigens vond ik uw suggestie wel goed om in dat Stadsas beraad te doen. Dus daar kan ik wel toezeggen dat ik de terugkoppeling via die weg doe. Stadsas beraad dat daar het Kessler Park wordt besproken en de uitvoering en de status daarvan. Ik ben zelf ook nog afgelopen week met Sir Winston Churchill vertegenwoordigers gesproken en met CBR. Ook daar hebben we geconcludeerd, we moeten eigenlijk richting dat schetsontwerp, wat ik aan de raad wil voorleggen, nog even opnieuw denken hoe gaan we die participatie nou op een goede manier vormgeven. En dat hebben we dan eigenlijk ook op een heel korte manier geëvalueerd, mondeling van hoe is dat nou gegaan de afgelopen tijd en hoe zouden we dat willen? Dat hebben we met onze projectleider ook besproken. Dan ga ik nog even stilstaan bij sociale woningbouw. Dit valt niet onder de definitie van sociale woningbouw, tenminste zoals u dat zegt, u heeft daar zelf betere bewoordingen aan gegeven. Maar ik wil wel nog even refereren aan De Broodfabriek die ernaast ligt, wat natuurlijk als een compensatielocatie wordt gezien voor woningen die voor te werven oost en intensivering waarschijnlijk ook. Maar De Broodfabriek dat is het volgende grote project waar we mee aan de slag moeten gaan en daarmee wordt dit geheel wel heel mooi denk ik, gemengd gebied met allerlei verschillende woningtypen en dus Rijswijkers en dat is uiteindelijk waar we naar streven. U pleit voor het behoud, niet alleen voor het gebruik van het

treinstation, maar ook behoud van goede bus- en tramverbindingen. Daar ben ik het helemaal met u eens. Op dit moment lopen ook nog de gesprekken bijvoorbeeld voor de tramhalte Treubstraat. Daar ben ik keihard voor aan het lobbyen en gesprekken aan het voeren. En dat zijn zeer indringende gesprekken, mag ik zeggen, of zeer intensief. Want ik moet zeggen, het is ongelooflijk hoe sterk men wil vasthouden eigenlijk aan het sluiten van die halte. Dus ik probeer alles uit de kast te halen om te zorgen dat die Treubhalte voor de tram wordt heropend. Het CDA vraagt om innovatieve oplossingen voor mobiliteit en dan moet ik u teleurstellen. In dit plan zijn er echt ontzettend weinig innovatieve oplossingen. Het is gewoon de trein, de tram en de bus. En ik vind het pakken van de trein in die zin niet innovatief. Maar daar wordt wel het gebied op ingericht. In het begin van de avond was er een inspreker die zei: iedereen die in een Rijswijk komt wonen, die heeft natuurlijk twee auto's nodig. En misschien is dat het innovatieve, dat we af moeten van die gedachte, dat we ook niet bouwen en dat we voor mensen in dit gebied, let wel, op andere gebieden wel, andere projecten wel, maar in dit gebied, naast het station, bouwen we niet voor mensen die zo'n vervoersbehoefte hebben, maar bouwen voor mensen die heel graag het openbaar vervoer pakken. En het is misschien wel innovatief om gebiedsintegere, gebiedseigen ontwikkelingen te maken. Dus het Havenkwartier vraagt iets anders dan het Kessler Park, vraagt iets anders dan Parkrijk, vraagt iets anders dan Pasgeld-Oost waar we vanavond over hebben gesproken. En ik denk, dit is natuurlijk, in de strategie, mobiliteitsstrategie hebben we gezegd dat de gebiedsontwikkelingen de katalysator moeten zijn voor de STOMP. Nou ja, dat is in dit gebied het voorbeeld. En dan ben ik op het einde van de vragen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Ik kijk naar uw raad. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie de heer Braam, Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt voor de beantwoording in eerste termijn. Ik heb met enige verbazing wel geluisterd naar enkele inbreng van de partij Wij. Rijswijk, maar ook van Rijswijks Belang. Zeker als het gaat om het indienen van een amendement wat tweeëndertig uur van tevoren moet worden ingediend. Ik heb me keurig aan die regels gehouden. Af en toe krijg ik wel eens stukken van honderdvijftig, tweehonderd pagina's. Ja, natuurlijk, je moet een klein beetje handig kunnen lezen. Maar zeker als het gaat om Rijswijks Belang, je moet bijna dyslectisch zijn om op een gegeven moment niet door honderd pagina's heen te kunnen komen in een weekendje tijd. Dus dat verbaast mij toch wel hoor, dat zeker het lezen als bezwaar wordt ingediend om maar tegen te kunnen stemmen. En daarnaast, zeker als het gaat...

De voorzitter: Mijnheer Van Dam wil u interromperen. Mijnheer Van Dam?

De heer Van Dam: Nee, ik denk dat u twee dingen door elkaar haalt. Uw amendement hadden we niks op tegen, althans het indienen van uw amendement hadden we niks op tegen. Dat was wat ons betreft prima. Mij ging het om de toelage die door het college werd gedaan gisteren. Dat wisten we twee weken geleden al, die toezegging was al gedaan. Die werd gisteren pas geüpload, dat had wat ons betreft eerder gekund. Uw amendement moet u zelf weten wat u doet. Ik had daarop tegen dat het wat ons betreft één plan is en niet twee plannen die in twee keer naar de raad kunnen, omdat dat ons beperkt de volgende keer.

De voorzitter: Ik hoor geen vraag, maar het is een reactie met name. Een verduidelijking.

De heer Braam: Ik hoor inderdaad geen vraag. In de optiek van Beter voor Rijswijk is het plan nadrukkelijk de plot van de Shell en niet de directe omgeving. Dus daar zijn wij ook van uitgegaan. Ook niet voor niets hebben we duidelijkheid willen scheppen en ook gekregen al in de Forumvergadering. Maar het leek ons wel zo duidelijk om dus ook de discussie vanavond zuiver te houden om dat extra punt eraan toe te voegen. Dat is slechts één regel. Dus dat mag, lijkt mij, geen

bezwaar zijn om daar in ieder geval oog op te hebben. Voorzitter, wat me ook verrast is, er is duidelijkheid, zeker als het gaat om parkeren, want dat geeft u ook aan, mijnheer Van Dam, dat het parkeren als zodanig voor u een belangrijke rol speelt. Ja, dat is voor Beter voor Rijswijk zeker ook een ding, Niet voor niets ook staat in het amendement wat eerder al is ingediend wat het minimumaantal plekken is dat we in de openbare ruimte beschikbaar willen houden voor de bewoners, de bedrijven en bezoekers. Dus dat staat vast, dat minimumaantal. Dus ook daar zou geen reden voor hoeven te zijn om tegen te stemmen. En dan als het gaat om het onderwijs, educatie, wat u als punt oproept. Ook verrassend, want u weet dat in die omgeving er al puzzelstukjes worden toegevoegd. Laten we niet vergeten dat TNO en TU op dat gebied nadrukkelijk samenwerken. Sowieso hebben we heel dichtbij een slagersschool, en ietsje verder weg, ook in het onderdeel van de Plaspoelpolder, hebben we ook nog onderwijs voor schoonheid, kappersschool, dat soort dingen nog meer. Dus er wordt behoorlijk aan gewerkt om dus in dat gebied ook onderwijs toe te voegen. En ik kan me zo voorstellen dat er op korte termijn nog wel het nodige bij komt. Dus ook wederom een hele rare reden om tegen te stemmen. Ik zou toch willen vragen aan de partij Wij. Rijswijk, of u in heroverweging willen nemen om uw stem, zoals die in het verleden door uw voorgangers is gedaan, toen nog onder de vlag van uw inmiddels burgemeester in Nootdorp, Pijnacker-Nootdorp, de heer Lugthart, dat onder die vlag heeft u wel mee bewogen in dit stuk. En het verrast mij dus daarom des te meer dat uw partij nu tegenstemt. Voorzitter, nog één laatste punt en dat betreft de Volmerlaan, want dat zong een klein beetje in de raad vanavond, de verkeersproblematiek op de Volmerlaan. Wellicht is het een idee, omdat ook in de begroting op langere termijn sowieso een maatregel genomen zou worden, om eens te kijken of er op redelijk korte termijn eventueel een tijdelijke maatregel te treffen, door dus de Volmerlaan direct te splitsen in twee delen en dus de verkeersafwikkeling naar links en naar rechts Treubstraat, Kessler Park om dat te blokkeren. Kijken of dat als proef eventueel kan of misschien vooruitlopend daarop meteen met een voorstel te komen binnen nu en een half jaar om dus de problematiek daar, de afwikkeling richting de Churchillaan en uiteraard de andere kant op dat snel op te lossen. Voorzitter, Beter voor Rijswijk is voor het voorstel voor de plot van de Shell locatie vanzelfsprekend, dus dit voorstel zoals hij hier voor ligt. Uiteraard zijn we ook erg nieuwsgierig naar de verdere uitwerking van de buitenruimte, inclusief parkeren, in een later stadium. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan kijk ik naar uw raad, mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Ja, ik denk dat ik van deze tweede termijn gebruik maak om duidelijkheid te verschaffen waar de ChristenUnie voor staat. We zijn altijd enthousiast geweest voor deze verdichting, ook voor het plan. Het ziet er heel goed uit. Het ziet er groen uit. Er wordt wat afgestompt en afgestapt richting het station. Laat het nou precies die studenten die dus met hun DUO waar ze iedere maand geld kunnen lenen, die gaan naar het OV toe en die komen dus dagelijks langs die gokhal. En daar hebben we niks aan gedaan, we hebben net de gokhal verlengd. En dat is voor mij een hele uitzonderlijke situatie dat ik nu dus tegen ga stemmen voor dit bouwplan, waar ik op zich voor ben. Maar omdat die gokhal er staat en er geen enkele beperking is gegeven aan die gokhal terwijl we zoveel jongeren woningen gaan bouwen en we weten dat juist jongeren tussen de achttien en vierentwintig jaar heel kwetsbaar zijn voor gokverslaving, zal ik toch tegen stemmen.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Braam u wil interromperen. Mijnheer Braam.

De heer Braam: Voorzitter, is het de ChristenUnie bekend dat de groep tussen achttien en eenentwintig niet is toegestaan om in die gokhal, om daar gebruik van te maken?

De voorzitter: Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Voorzitter, dat is mij bekend. Ik heb ook gelezen welke preventiemaatregelen ze allemaal nemen en ook de groep van eenentwintig tot vierentwintig jaar dat ze extra preventiemaatregelen zouden nemen. Maar dat komt er op neer dat ze alleen maar een extra folder leggen en een extra pop-up screen is op de website om jongeren die, die jonge leeftijd zijn, om te zeggen: nou, nou zou je het wel doen? Dank u wel.

De voorzitter: Aan het einde van uw tweede termijn? Mijnheer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Inderdaad, de heer Braam heeft denk ik niet goed naar ons geluisterd. Misschien is het een beetje ouderdom, opgebrand. Ik had over de toezegging van de besluitvorming, de toezeggingen die de heer Van de Laar op vrijdag heeft aangeleverd. Uw amendement was gewoon keurig op tijd. Dus het heeft niks te maken met dyslexie of wat u zelf al aangeeft. Het heeft te maken met de toezeggingen van de besluitvorming. Uw amendement was op tijd. Voorzitter, waar wij wat meer tijd voor nodig hadden was om in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen. Die zouden wij graag juridisch ook willen laten checken, daar gaat een lange tijd overheen. Ik weet niet wat hier de beantwoording van een zienswijze is, daar gaat weken overheen. Nou, al die tweeëndertig zienswijzen zijn allemaal afgeschoten, allemaal niet erkend. Nou, wij zijn heel erg nieuwsgierig waarom dat dus juridisch is afgewezen. Nou, daar hadden wij dus meer tijd voor. Voorzitter, als er wordt gezegd: we gaan het parkeren eruit halen, zou ik dan mogen vragen aan vooral de coalitie die elkaar hebben gevonden, schijnbaar op dit punt, waarom pagina 11 nog steeds in dit voorstel zit? Dan kan ik heel die pagina wel gaan voorlezen over het aansluiten van de fietspaden, over het verplaatsen van de parkeerplaats aan de Visseringlaan. Dat staat allemaal nog steeds in het stuk. Waarom wordt dat niet gewoon uitgehaald en wordt ons gewoon een nieuw plan aangeboden waar dit eruit is gehaald? We stemmen in, in dit voorstel, met deze zeventien pagina's, waar ook het verplaatsen van de parkeerplaats naar de Visseringlaan staan. Als het anders is, hoor ik het graag. Dan wil ik dat stuk er gewoon uithebben. Dan krijgt u onze volledige stem. Maar nu staat het erin. U gaat instemmen om die dingen te verplaatsen. Graag dan een ander voorstel binnen een week. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Schie van de CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik leg me dan maar neer bij de bus, tram en trein. Maar ik heb nu een andere vraag. Ik heb in mijn eerste termijn ook al gezegd: het CDA zich maakt zorgen over de beschikbaarheid van de huizen voor het middensegment nu een groter deel van het woonprogramma onder de huurregeling komt te vallen. Mijn vraag was: wordt dit gecompenseerd door elders meer woningen voor het middensegment toe te voegen? Daar had ik nu graag een antwoord op van de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Een paar dingen. Allereerst dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik vertrouw zeker op zijn onvermoeibare inzet om in ieder geval ook die tramhalte op de Treubstraat te behouden, onder andere, maar ook andere busverbindingen, om zich daarvoor, voor andere busverbindingen zich ook sterk te maken. Dank ook voor uw antwoord op mijn opmerkingen rondom sociale woningbouw. Wij hopen natuurlijk wel dat aan de randen van dit bestemmingsplan er mooie kansen liggen voor sociale woningbouw. U noemde het zelf al, mogelijk De Broodfabriek, daar kijken we naar uit. En ten tweede: ik heb een echt best wel voor in de mond liggende vraag aan de heer Van Dam. Want wat mij opvalt, niet alleen bij dit raadsvoorstel, dit bestemmingsplan, maar ook eigenlijk al een aantal andere, is dat u eigenlijk vier jaar geleden of drie

jaar geleden, twee jaar geleden, voor bijna elk hoofdplanstructuur, ontwikkelkader, voorstemde. Geen keiharde voorwaarden stelde met betrekking tot mobiliteit, het punt wel noemde, zoals we dat allemaal toen noemden. Nu er plannen liggen in de concrete versie, u ineens met de voorwaarden komt rondom mobiliteit, die ook de zorgen zijn van ons allemaal en waar we allemaal ook bij de wethouder op aandringen om daar een goede oplossing voor te vinden. Hoe kan het toch zo zijn dat u zo in deze periode draait wat betreft uw inzet en uw goedkeuring aan de hoofdplanstructuurplannen en de inzet en de concrete bestemmingsplannen die er nu liggen. Graag uw antwoord.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u daarop reageren?

De heer Van Dam: Ik wil daar wel op reageren, maar dat is geen interruptie, dus ik doe het wel in mijn tweede termijn als dat kan.

De voorzitter: Dat is ook prima, uiteraard. Mevrouw Van Nunen, bent u klaar? Dan kijk ik naar uw raad. Mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Ja, heel kort, mevrouw de voorzitter. Ik wil me aansluiten bij de woorden van collega Braam en Van Nunen. BVR die heeft kritiek op het plan en komt met een oplossing, namelijk een amendement. En dat vind ik chique, als je vindt dat een plan aangepast moet worden of niet goed genoeg is, dan kom je met amendementen of met verdere kaderstellingen. En ik zie dat de collega van Dam van Wij. Rijswijk een zeer conservatieve houding aanneemt. Hij kiest voor de zekerheid van vandaag liever, en alles houden zoals het nu is, liever dan de onzekerheid van morgen te aanvaarden en een progressieve houding aan te nemen die kiest voor vooruitgang. En deze stad moet vooruit. Ik doe dan ook, met de heer Braam, een dringend beroep aan de heer Van Dam om toch nog even zijn standpunt inname te overwegen en eventueel voor dit voorstel te stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik het woord aan de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Voorzitter, het is niet de eerste keer dat mijn partij beticht wordt van het niet constructief zijn of het niet willen bijdragen aan de toekomst van Rijswijk. Maar ik vind het vrij opmerkelijk, want op het moment dat er een goed plan komt, wil ik daar best constructief aan bijdragen. Maar de mening van Wij. Rijswijk is volgens mij u allen wel bekend. En die hebben we ook duidelijk overal staan. Als u op onze website kijkt, in ons verkiezingsprogramma, het komt overal terug, daarin zijn we best consistent. Dat is namelijk dat op het moment dat we gaan bouwen, dat er bepaalde zaken in Rijswijk gewoon geregeld moeten worden. En dat is ja, dat is op mobiliteit, dat is op onze basis faciliteiten, dat is op recreatie en groen. U zegt, ik hoor mevrouw van Nunen zeggen: die zijn nergens terug te zien. U heeft dat de vorige periode helemaal niet gedaan. Dat is onwaar. We hebben bijvoorbeeld voor de masterplan Bogaard, hebben we in opgenomen dat er ondertunneling van de Beatrixlaan komt. Die staat nu inmiddels op gevaar, want op antwoorden van onze vragen wordt eigenlijk nu gezegd van: we moeten maar kijken of er überhaupt budget voor is. We hebben daarnet een uurtje geleden hebben we het plan voor Pasgeld-Oost hebben we behandeld. Daarbij heb ik ook gezet, we hebben het duidelijk op onze website gezet we hebben een voorwaarde op betrekking met mobiliteit en daar wordt ook niet aan voldaan. Dat zijn voorwaarden die wij heel duidelijk hebben gesteld aan de voorkant bij deze stukken. Dus u kunt niet zeggen dat wij niet duidelijk zijn en niet constructief.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans wil u interromperen.

De heer Dolmans: U zegt: u stelt voorwaarden. Nee. U geeft aan dat er onzekerheden in het plan zitten en vraagt vervolgens aan het college om met oplossingen te komen. Als u met voorwaarden zou stellen en inderdaad als raadslid kaderstellend zou optreden zou u zelf met een motie of een amendement komen om het college bij te sturen. Dat doet u niet.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Nou, wat u niet doet, is de plannen zoals ze ooit bedacht zijn uitvoeren. Want die ondertunneling van de Beatrixlaan, dat stond in het masterplan Bogaard maar daar zien we nu niks van. Die voorwaarden voor mobiliteit, die hebben we opgenomen in de plannen, maar die zie ik nu ook niet terug. Sterker nog, in de mobiliteitsstrategie vroegen wij: college, waar zijn nou die grote plannen, waar zijn nou de Beatrixlaan, waar zijn de Haagweg, waar zijn de oplossingen voor bijvoorbeeld een Lange Kleiweg? Die zouden dan allemaal komen bij de ontwikkelingen van deze bouwprojecten zelf. En nu zijn we bij de bouwprojecten zelf en die ontwikkelingen zijn er niet. Dus u gaat wel bouwen, maar u biedt zelf geen oplossingen. En dat noem ik geen bestuur. En dan kunt u de taak bij ons leggen om dat weer te doen. Dat hebben we vier jaar lang gedaan. Er zijn onwijs veel mooie projecten bijgekomen. We hebben sporthallen neergezet, sportvelden. We hebben wegen aangepakt. Maar nu wij in deze positie zitten en u aan het roer bent, zien we alles vervallen waar we ooit voor stonden.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u verder gaan met uw tweede termijn, vooral?

De heer Van Dam: Ja, maar ik vind dit, want ik krijg het nu voor de vierde keer te horen, dat wij niet constructief zouden zijn. Maar onze partij, u wilde niet met ons in een college zitten, prima. Maar ben dan niet heel verbaasd dat wij hier bepaalde standpunten die wij vier jaar lang hebben geroepen, proberen te behouden. Dat gaat me wel aan het hart.

De voorzitter: Bent u verder klaar met uw tweede termijn?

De heer Van Dam: Nee, want de heer Braam had nog een opmerking over dat hij het zeer apart vond dat wij tegen zijn amendement waren. En dat heeft hier ook mee te maken, dus dat antwoord ben ik u nog verschuldigd. Kijk, ik vind op het moment dat we 1371 woningen gaan toevoegen, dan moeten die mensen kunnen parkeren. Volgens mij bent u het daar ook mee eens, want parkeren is voor uw partij ook heel belangrijk. Dan vind ik dat op een avond zoals vandaag, dat als wij het bestemmingsplan daarvoor vaststellen dat zo'n essentieel onderdeel als parkeren hier gewoon onderdeel van is. En u stelt voor om dat nu in tweeën te splitsen en dat later nog een keer te gaan bespreken. Ik zeg: nee, dat had vanavond gemoeten. En als u mij dan eerlijk vraagt: wat had u dan gedaan als u in het college zit, dan zou ik zeggen van: schuif dat plan dan naar de voorkant zodat we dat als één geheel kunnen bespreken. Wat we nu doen is opknippen en dat vind ik geen goede manier van het behandelen van deze parkeerplekken.

De voorzitter: Dat is een reactie op de heer Braam. Ik ga kijken naar uw raad. Mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks, wilt u het woord nog voeren? Dat is niet het geval. Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Oh, mevrouw Van Nunen, ben ik u vergeten? Excuses.

Mevrouw Van Nunen: Ja, ik heb mijn tweede termijn gehad. Maar ik stak mijn vinger op voor een interruptie nog op wat de heer Van Dam eigenlijk weer zei op de reactie van de heer Dolmans, volgens mij.

De voorzitter: Heel kort dan, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, heel kort. Is het zo dat de heer Van Dam of de fractie Wij. pas tot een besluit kan komen als honderd procent van al uw vragen rondom met name mobiliteit door het college beantwoord zijn? Is dat de manier waarop u in kan stemmen met een bestemmingsplan? Ik heb daar graag een antwoord op, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Voor de tachtigduizendste keer, het is voor mij heel logisch dat als wij zo ontzettend veel woningen toevoegen, dat u ook een oplossing heeft over hoe al die mensen in de toekomst in onze stad moeten gaan voortbewegen. En die zie ik keer op keer niet. U kunt zeggen van: ja, dat gaan we allemaal nog doen. Nee, ik vind dat op het moment dat we dat nu beslissen, dat er ook nu een oplossing voor moet zijn. Of in ieder geval een toekomstperspectief, maar dat wordt op dit moment niet geboden. Dat is mijn kritiek op deze plannen. En ik wil het nog wel duizend keer herhalen, maar volgens mij heeft dat weinig zin.

De voorzitter: Volgens mij heeft u antwoord. Ik ga dit afronden en kijken, dit is het einde van de tweede termijn van uw raad. Ik kijk naar wethouder Van de Laar of hij nog vragen heeft gehoord die nog beantwoord moeten worden. En ik vraag u daar om kritisch te zijn, want het waren niet veel vragen, ook in deze termijn niet.

De heer Van de Laar: Heel kort over, dan kijk ik naar BVR, het amendement en ook VVD en de dingen die zijn gezegd over parkeren. Hoe het op dit moment is en waar u mee instemt in het bestemmingsplan is de feitelijk natuurlijk de functiewijziging, dat wonen mogelijk wordt gemaakt. Het openbaar gebied was altijd al geen onderdeel daarvan. Daarvoor ziet het amendement op toe dat, dat een apart raadsvoorstel wordt met het onderwerp dat de heer Oelen onder andere heeft gezegd. Het parkeren is een voldoende parkeren in een enorme parkeergarage die onder het gebouw ligt. We hebben ook via de verschillende amendementen gezegd dat de parkeerplekken in de openbare ruimte gewoon blijven behouden totdat er een nieuw ontwerp is waar overeenstemming mee is. En als er geen overeenstemming is, dan moet dat worden toegelicht waarom dat er niet zou zijn. Maar dat moeten we dan zien. Het streven is dat we gewoon overeenstemming hebben over hoe uiteindelijk die openbare ruimte wordt ingericht, maar die parkeerplekken dat is voor Sir Winston Churchill Center zijn dat een rijtje van dertien parkeerplekken op het Kessler Park, is het geval, die blijven zo. In de openbare ruimte een aantal blijft...

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van Schie wil interrumpen. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Mijnheer de wethouder, even een klein vraagje. U noemt grote parkeerterreinen. Ik begrijp dat er vierenzestig parkeerplekken bij komen. Is dat alles in die grote parkeerterreinen die er extra bij komen of komt er meer?

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Wat ik probeer te zeggen is dat er voldoende parkeerplekken zijn in het openbaar gebied plus de parkeergarage onder het park om de parkeerbehoeften van deze ontwikkeling voor elkaar te krijgen. En dan wil ik ook nog de heer Braam die verwees nog naar de Volmerlaan. Op dit moment ervaren we ook zonder deze ontwikkeling al problemen tijdens de spits op het kruispunt Kessler Park-Treubstraat-Volmerlaan en in iets mindere mate het kruispunt met de Churchilllaan. En inderdaad in de begroting, of in ieder geval de kadernota, staat de investering om dat aan te pakken uitvoering in 2028, met afschrijvingen beginnend in 2029. En ik denk dat het ook een heel goed idee zou zijn, omdat dat nu al een probleem is, en dat we ook aan inwoners zouden kunnen laten zien van: we gaan het gebied ook verbeteren, dat we de investeringen en de

maatregelen op dat kruispunt, Treubstraat, Kessler Park, Volmerlaan, naar voren halen. Tenminste ik geloof dat, dat de strekking is van uw vraag. Ik ben daar een voorstander van en er zijn verschillende manieren waarop je dat zou kunnen doen. Ik denk dat, dat richting het kaderdebat interessant is om over na te denken. Wil u als raad het college oproepen met een motie? Het kaderdebat stelt u kaders en kunt u ook aangeven hoe u dat in de begroting verwerkt wil zien, laat ik het zo zeggen. Dus dat is, denk ik, een goed idee. Dat is het punt dat ik wil maken ten aanzien van de opmerking van de heer Braam over de Volmerlaan. En het CDA, middensegment woningen. Er is geen sprake van een compensatie of iets dergelijks vanuit de woningbouwgebied in het Kessler Park, dat we ergens anders iets meer maken. Maar in totaal, kijken we naar de woningbouwprogrammering in Rijswijk, waar er in de Bogaard en in het Havenkwartier heel veel gebouwd wordt voor het middensegment en RijswijkBuiten. Maar dat zien we niet in relatie tot het Kessler Park. Het Kessler Park staat op zichzelf als een interessante toevoeging van woningen die we eigenlijk nog niet echt hebben. Onder andere voor starters en jongeren, maar ook senioren waar een ongelooflijk grote behoefte aan is. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar, voor het beantwoorden van de vragen in tweede termijn. Dan stel ik voor dat wij tot stemming overgaan, tenzij er...Allereerst over het amendement van Beter voor Rijswijk, met als titel raadsbesluit openbare inrichting Kessler Park, een punt 5 toe te voegen. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik kijk naar rechts. Ik zie nog niets verschijnen op het scherm. U gaat stemmen over het technisch amendement. Met twintig stemmen voor en negen tegen is het amendement aangenomen. Dan gaat u stemmen over het geamendeerde raadsvoorstel, vaststellen van het bestemmingsplan Campus at the Park. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Volgens mij is er voldoende gezegd over het stemgedrag over dit voorstel. Met negentien stemmen voor en tien tegen is het geamendeerde raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Campus at the Park aangenomen.

11. Motie Vreemd - Monitoring preventie gokverslaving Jeugd (CU)

De voorzitter: Dan stel ik voor een hele korte schorsing van drie minuten. We hebben nog één punt. Ik wil even kijken wie deze motie...Ik kijk naar mevrouw Harmsen, deze brengt u in stemming? Ik geef u dan het woord. Dan ga ik kijken, want als er vragen aan het college zijn, dan zal de heer Braam het voorzitten even van mij moeten overnemen.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel. Zoals u weet, ik hou het graag kort. Het gaat om, ik verzoek het college een evaluatie van het preventiebeleid en uitvoering in verband met de gokverslaving van achttien tot vierentwintig jaar van de gokhal aan de raad toe te doen komen voordat de eerste nieuwe woning van Campus at the Park voor jongeren opgeleverd wordt. Het gaat erom dat wij als raad inzicht krijgen: houdt deze gokhal zich aan de wet zoals die is gegeven? Dan vraag je, je af: kost dit wat, want dat is altijd de vraag bij een motie, gaat het was kosten? Ik stel voor dat er bestaande inspecties die al gevoerd worden richting de gokhal, en ik ga ervan uit dat die gewoon gevoerd worden, dat die gebruikt wordt om ons een goed idee te geven als raad, kan deze gokhal dat aan? Zoveel jongeren die in de buurt gaan wonen, die wonen er nog niet, maar hoe gaat op dit moment de gokhal om met jongeren en die dus zeer kwetsbaar zijn. Zoals de heer Braam zei: de Queens gokhallen hebben op Rijswijk na allemaal achttien plus en Rijswijk heeft eenentwintig plus. Het gaat om jongeren van eenentwintig tot vierentwintig jaar. Ik heb toch achttien tot vierentwintig jaar gezet, omdat ze dus ook deze jongeren moeten weigeren. Ik vind dat een onderdeel van de uitvoering van preventie gokverslaving ook moet zijn dat we kunnen terugzien dat deze gokhal daadwerkelijk jongeren weigert van achttien tot eenentwintig jaar. Het is een hele korte motie. Het

gaat er dus uit dat wij goed inzicht krijgen: houdt de gokhal zich aan de wet? De wet die er al is, namelijk jongeren moeten niet gokverslaafd worden. Want dan hebben we nog een instrument in handen, namelijk mochten die jongeren hun woning krijgen om bijvoorbeeld de gokhal 's nachts dicht te doen. Dan gaan we daar een raadsvoorstel van maken. Dat is mijn korte en kosteloze motie. Zijn er nog vragen?

De voorzitter: Ik kijk naar de raad. Ik zie dat de heer Weterings het woord wil voeren. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Ik betreur eigenlijk de vraagstelling van de ChristenUnie, want als ze even ambtelijk had gevraagd hoe zware landelijke regelgeving hier actief is op deze gokhal. Het is een hele zware vergunning, rust erop. En ik kan u vertellen, die controle komt er zo vaak dat er niks doorheen kan glippen. Zwaarste van het zwaarste van het zwaarste. Dus eigenlijk vind ik het een beetje schaamteloos dat u die vraag überhaupt stelt of er wel een controle is. Dus we zullen absoluut tegen stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. De heer Van Nunnikhoven. De heer Nunnikhoven is het. De griffier fluistert van, hoor.

De heer Nunnikhoven: Noem iedereen van ervoor. Beter voor Rijswijk heeft de motie gelezen en wij vinden hem ook een beetje overbodig. De gokhal an sich heeft een heel goed beleid. En ik zou bijna zeggen: ik heb liever dat ze daar gokken, want dan worden ze in de gaten gehouden dat ze niet teveel geld uitgeven. Want ik denk dat online gokken op voetbalwedstrijden, maar ook gewoon tegenwoordig de goksites op de telefoon, veel gevaarlijker is dan in het gokcentrum wat u bedoelt in Rijswijk. Ik ben er zelf wel een paar keer binnen geweest, maar de controle daar is echt heel goed. En ik was zelfs blij dat ik op oudere leeftijd nog op mijn legitimatie gevraagd werd. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik het woord aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ja, wij waren nogal verbaasd over deze motie, want tijdens de behandeling van het raadsvoorstel van de wijziging van de verordening stelde de fractie van de ChristenUnie al diverse vragen. En die werden naar ons inziens ook heel helder door u als voorzitter, u voorzitter, nou ja, ik moet zeggen de burgemeester in dit geval, beantwoordt dat de ondernemer zelf verplicht is om een beleid te hebben op het voorkomen van verslaving. Zo constateert ook de ChristenUnie in de motie. Wij vroegen ook ons af waarom dan nu toch deze evaluatie? Daar heeft mevrouw Harmsen nu zelf ook al duidelijk antwoord op gegeven. Vooralsnog zien wij geen noodzaak in deze motie en daarin het opgenomen verzoek, ook omdat mevrouw Harmsen zelf in haar stemverklaring net aangaf dat jongeren voornamelijk online gokken, dus niet of nauwelijks gebruik maken van de fysieke gokhallen. Het lijkt dus enigszins voorbarig om ervan uit te gaan dat de ontwikkeling van het Kessler Park en het huisvesten van jongeren in dat gebied er toe zouden leiden dat jongeren gokverslaafd worden in de naast gelegen gokhal. Een gokhal die bovendien verplicht is om preventief te handelen op gokverslavingen. En volgens mij hoor ik ook van mijn collega's dat, dat ook heel goed wordt gecontroleerd. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik sluit me deels ook aan bij wat eerder al hebben gezegd. En ik vraag me ook af wat zo'n evaluatie dan precies zou betekenen voor de uitkomst van zo'n evaluatie, zou betekenen voor die specifieke locatie en de populatie van studenten in het Kessler Park. Dus hoe

representatief, laat ik het zo zeggen, is de uitkomst van zo'n evaluatie voor de bouw van die wijk? En dus het aandeel jongeren in die wijk, dat vraag ik me heel erg...Ik denk niet dat je dat één op één, als er al een uitkomst zou zijn, dat jongeren veel gevoeliger zijn voor gokken en ook met name dan vanaf de leeftijd van eenentwintig jaar, want dan mogen ze pas naar binnen. Ja, ik vraag me af hoe representatief dat zou zijn voor die wijk daarachter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. De heer Loof van VVD Rijswijk.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. Vooral het laatste wat de indiener zei, dat triggerde mij, omdat ze zei: kosteloos. Maar hier wordt toch gewoon opgeroepen tot een evaluatie, een onderzoek, hoe je het ook wil noemen. En dat kost gewoon geld. En in deze motie is geen financiële dekking gegeven voor dat onderzoek. Dus alleen al om die reden zijn wij tegen de motie. Maar los daarvan, we hebben net ook het beleid rondom de speelhalvergunningen aangenomen. Het is gewoon een feit dat er zo'n hal hier zo is. Die valt gewoon netjes binnen de regelgeving, de beleidsregels die ervoor zijn. En als de indiener het gevoel heeft dat hier niet aan de wet wordt gehouden, kan zij daar een handhavingsverzoek op indienen. Wij zien daar geen aanwijzingen voor, dus wij zullen deze motie om meerdere redenen dus niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik het woord aan mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: We zijn als D66 zeker kritisch over gokken. Met name ook bezorgd over online gokken. Maar we hebben juist daarom nu een monopolie en een nette regelgeving daarover. Dus ik sluit me graag aan bij de inbreng van de VVD. We zullen tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Even kijken, nog anderen het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Dan kunnen we overgaan denk ik tot stemming. Ik heb geen vragen gehoord die ik als portefeuillehouder zou moeten beantwoorden, dus ik stel voor dat we tot stemming gaan, dat u gaat stemmen over de motie. Met één stem voor en achtentwintig tegen is deze motie verworpen.

12. Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde gekomen van de vergadering. Het is vijf voor elf of vier minuten. Ik sluit deze vergadering en wens u nog een fijne nacht.